

SIIVOUSTYÖN KEHITTÄMINEN KUNTOUTUMISKESKUS APILASSA

Liisa Lahti

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2012
Palvelujen tuottamisen ja johtamisen
koulutusohjelma
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

LAHTI LIISA:
Siivoustyön kehittäminen Kuntoutumiskeskus Apilassa

Opinnäytetyö 55 sivua, josta liitteitä 9 sivua
Huhtikuu 2012

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada kehitysideoita siivoustyön kehittämiseen Kuntoutumiskeskus Apilassa. Aihe valittiin omasta kiinnostuksesta siivoustyötä kohtaan. Opinnäytetyössä tehtiin siivoustyön mitoitus yleisen siivouksen osa-alueelle. Mitoitustyöllä oli tarkoitus selvittää tarvittava työntekijämäärä siivottaviin neliöihin nähden. Opinnäytetyössä menetelmänä käytettiin havainnointia työhön osallistuen ja lisäksi tietoja hankittiin haastattelemalla siivoustyöntekijöitä. Haastattelu suoritettiin jokaista erikseen haastatellen ja tilanne nauhoitettiin.

Siivoustyönmitoittamisesta saatujen tulosten perusteella siivoustyöntekijöitä on liian vähän yleisen siivouksen alueella. Havainnointi työssä vahvisti saman asian ja antoi myös käsityksen kehitettävistä asioista. Tärkeimmiksi siivoustyön kehittämiskohteeksi tulivat työssä käytettävien koneiden uusiminen toimiviksi ja kevyemmiksi sekä työohjeiden selkeyttäminen. Lisäksi muita kehittämiskohteita olivat töiden etukäteissuunnittelu, enemmän tiimityötä, rantasaunalle oma vastuuhenkilö, järkevämpää esimiestyötä ja osittain töiden siirtämistä aamusta iltopäivään.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että opinnäytetyön aihe oli tarpeellinen siivoustyön kehittämisen kannalta. Haastattelun avulla saatiin suoraa ja rehellistä tietoa työntekijöiltä kehitettävistä asioista. Havainnointi lisäsi näkökulmia kehittämiskohteisiin. Siivoustyön mielekkyyden varmistamiseksi olisi ensisijaisen tärkeää hankkia uusi yhdistelmäkone ja uudet pölynimurit sekä korjata työohjeita niin, että työntekijätkin otetaan mukaan suunnitteluun.

Asiasanat: siivous, kehittäminen, siivoustyö, puhtaanapito

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Service Management

LAHTI LIISA:

The Development of Cleaning Work in Rehabilitation Center Apila

Bachelor`s thesis 46 pages, appendices 9 pages

April 2012

The objective of this study was to develop cleaning work in the rehabilitation center Apila. The purpose of this thesis was to collect information on work. The data were collected from work interviews with employees and by observation of the work. Every cleaning employee was interviewed and the interview was recorded. Cleaning work dimensioning was carried out as a part of the thesis.

The results received from the dimensioning of the cleaning work showed that there are not enough cleaning workers. The majority of the cleaning workers were of the opinion that old cleaning machines should be replaced by new one. The work instructions should be clarified. Other areas of development were leadership, design and teamwork. It was also suggested that worker should be chosen who is in charge of the beach bath.

The information received from the cleaning employees was very important. The cleaning job would be meaningful if new cleaning machines were bought immediately. The first machine to be bought should be an automatic scrubber- dryer. Also a few vacuum cleaners should be purchased.

Key words: cleaning, develop, cleaning job, sanitation

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TAUSTATIETOA KUNTOOUTUMISKESKUS APILASTA	7
3 PUHTAUDESTA YLEISESTI.....	10
3.1. Siivousmenetelmät	10
3.2. Siivousaineet	11
3.3. Siivousvälineet ja - koneet	12
3.4. Siivoustiheys	12
4 TYÖN KEHITTÄMINEN	14
4.1 Osallistuva havainnointi.....	15
4.2 Siivoustyön mitoittaminen	16
4.3 Haastattelu.....	17
5 URJALAN KUNNAN TUTKIMUS	18
6 APILAN PUHTAANAPITO	19
6.1. Apilan siivottavat alueet ja neliöt.....	20
6.2. Yleisen siivouksen tilat	21
6.3. Siivoustyön lähtökohta Apilassa	21
6.4. Apilassa käytettävät siivousmenetelmät	22
6.5. Apilassa käytettävät siivousaineet.....	23
6.6. Apilassa käytettävät siivousvälineet ja – koneet.....	25
6.7. Apilan siivoustiheydet.....	25
7. TUTKIMUKSEN ETENEMINEN	30
7.1. Havainnointi käytännön työssä	30
7.2. Siivoustyön mitoittaminen	32
7.3. Haastattelu.....	32
8. TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSAINEISTO.....	33
9 TUTKIMUKSEN TULOKSET	34
9.1. Havainnoinnin tulokset	34
9.2. Siivoustyön mitoituksen tulokset	35
9.3. Haastattelun tulokset	36
10 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	44
LÄHTEET.....	45

LIITTEET	47
Liite 1: Päiväkohtaiset siivoustyöohjeet.....	47
Liite 2: Haastattelulomake	53
Liite 3: Siivoustyön mitoituksen kokonaisuika.....	54

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää siivoustyötä Kuntoutumiskeskus Apilassa. Tavoitteena oli selvittää miten siivoustyötä tehdään tällä hetkellä ja millaisia kehittämideoita siihen saataisiin siivoustyöntekijöiden avulla. Opinnäytetyön aihe valittiin omasta kiinnostuksesta talon siivoukseen.

Kehittämisen kohteeksi valittiin talon yksi siivousalue, joka on nimeltään yleinen, alakerta ja rantasauna sekä yleinen, yläkerta ja hallinto. Kehittämiseen liittyi havainnointia työhön osallistuen, siivoustyönmitoitusta ja siivoustyöntekijöiden haastattelua. Ensimmäinen osa siivoustyönmitoitustyöstä tehtiin jo aikaisemmin toisen kurssin puitteissa syksyn 2011 aikana ja silloin mitoitettiin yleinen, alakerta ja rantasauna. Tarkoitus oli mitoittaa koko siivottava alue loppuun, joten tässä opinnäytetyössä mitoitettiin vielä yleinen, yläkerta ja hallinto.

Tutkimusmenetelmäksi valittiin laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Lähtökohdaksi valittiin todellisen elämän kuvaaminen ja lähestymistavaksi toimintatutkimus.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään siivouksen perusasioita kuten siivousmenetelmiä, työssä tapahtuvaa siivoustiheyttä, siivouksessa käytettäviä välineitä ja koneita sekä puhdistusaineita. Siivoustyön mitoituksen perusteista kerrotaan yleisesti. Opinnäytetyön lopussa kerrotaan havainnoinnin, siivoustyönmitoituksen ja haastattelun tulokset. Viimeiseksi esitetään johtopäätökset ja pohdinta, jossa kerrotaan ajatuksia jatkotutkimuksia varten.

2 TAUSTATIETOA KUNTOUTUMISKESKUS APILASTA

Apila on Suomen Reumaliitto ry:n yhdistysväen omistama Kuntoutumiskeskus. Suomen Reumaliitto ry on tuki- ja liikuntaelinsairaiden sitoutumaton etujärjestö, joka on perustettu vuonna 1947. Helsingissä sijaitseva toimipiste huolehtii tuki- ja liikuntaelinsairaiden edunvalvontatyöstä. Vuonna 1963 rakennettiin Kangasalan kunnan lahjoittamalle tontille Vesijärven rantaan Reumaliiton Kuntouttamislaitos. Laitos sijaitsee 4 kilometriä Kangasalan keskustasta. Aluksi talossa oli asiakkaille 50 majoituspaikkaa. Myöhemmin laitoksen nimi muutettiin Reumaliiton Kuntoutumiskeskukseksi. Sitten vielä myöhemmin nykyiseksi Kuntoutumiskeskus Apilaksi (kuva1). Talon nimeä muuttamalla toivottiin, että talo saataisiin paremmin muidenkin asiakkaiden tietoiseksi. Apila on erikoistunut tuki- ja liikuntaelin sairaiden kuntoutukseen, mutta toimii myös nykyään erilaisten ryhmien kokous- ja virkistätymispaikkana. (Kuntoutumiskeskus Apila 2011a.)

KUVA 1. Kuntoutumiskeskus Apila (Kuva: Jari Valkeejärvi 2009)

Apilan tarjoamat palvelut jakautuvat seuraaviin neljään osa-alueeseen: yksilölliseen laitos- ja avokuntoutukseen, kuntoutumis- ja sopeutumismennuskursseihin, hoivapalveluihin, hyvinvointi- ja kylpyläpalveluihin sekä työhyvinvointi- ja kokouspalveluihin. Vuosittain Apilassa käy kuntoutumassa tuhansia kuntoutujia ympäri Suomen. (Kuntoutumiskeskus Apila 2011b.)

Kuntoutujista huolehtii noin 70 eri ammattialojensa osaajaa. Apila on tällä hetkellä ainoa paikka Kangasalla, joka voi tarjota hotellimajoitusta. Apilalla on myös rantasauna, joka sijaitsee Vesijärven rannassa päärakennuksen läheisyydessä ja sitä voi vuokrata kuka vaan (kuva2). Rantasaunalla on virkistäytymis- ja illanistujaistilat ja se on hyvä vaihtoehto kokouksien järjestämiselle rauhallisessa ja luonnonläheisessä paikassa (Kuntoutumiskeskus Apila 2011a.)

KUVA 2. Kuntoutumiskeskus Apilan rantasauna (kuva: Jari Valkeejärvi 2009)

Apilassa on vuosien varrella laajennettu ja peruskorjattu erilaisia tiloja. Laajennusten ja peruskorjausten ykkösvaiheessa Apilaa laajennettiin vuonna 1984 ja silloin rakennettiin majoitusosasto kaksi. Vuonna 1985 peruskorjattiin majoitusosasto yksi. Vuonna 1989 rakennettiin Apilan rantasauna Vesijärven rantaan. Sen jälkeen talon alakertaan rakennettiin palvelusaunatilat ja lähelle fysioterapiaa rakennettiin kylpylä Ulpukan tilat vuonna 1993. Laajennuksen kakkosvaiheessa vuonna 1997 rakennettiin Auditorio ja toimintaterapian tilat sekä majoitusosasto kakkoselle rakennettiin huoneita liikuntarajoitteisille asiakkaille. Lisäksi vuosien 1996 ja 1997 aikana peruskorjattiin fysioterapian kansliatilat sekä majoitus kakkosen hoitajien kansliatilat. Seuraavaksi vuonna 2001 rakennettiin talon alakertaan pitkän käytävän varrelle kylmäallasosasto. Laajennuksen kolmoisvaiheessa vuonna 2008 rakennettiin talon keskikerrokseen uusia työhuoneita ja samalla remontoitiin talon keskikerroksen keittiötiloja. Talon sauna- ja allasosasto saneerattiin vuonna 2008 ja lämpimän uima-altaan yhteyteen rakennettiin poreallas ja vanhaa uimaallasprofiilia hiukan muutettiin sekä peruskorjattiin. Vuosien kuluessa laajennusten jälkeen Apilassa on tällä hetkellä 116 majoituspaikkaa. (Kuntoutumiskeskus Apila 2011a.)

3 PUHTAUDESTA YLEISESTI

Puhtaus vaatii tietoa ja taitoa siitä miten tiloja pidetään puhtaana. Puhtaus vaatii myös aikaa. Jokaisessa tilassa tarvitaan siivousta milloin enemmän milloin vähemmän. Puhtaus on tila, jossa työskentely ja oleminen ovat helppoa. Puhtauteen liittyy bakteerien ja monien sairauksien leviämisen ehkäiseminen. Puhtaus on terveyden ja hyvinvoinnin perusta. Se näkyy viihtyvyydessä, terveydessä, työturvallisuudessa ja tilojen esteettisyydessä. Tilojen puhtaanapito vaikuttaa lopulta kiinteistön arvoon. (Santamäki- Vuori 2011,3; Rämö, Paronen, Tervaniemi, & Lahtinen 2011, 12.)

Hyvä sisäilma on riittävän siivouksen merkki. Pahimmillaan puhtaanapidon laiminlyönti voi aiheuttaa jopa silmien ja hengitysteiden oireita toimistotyössä. Työnantajan säästöt tapahtuvat usein siivouksesta, kun jostain pitää säästää ja nopeasti. Säästöt näkyvät heti taloudellisessa tuloksessa, mutta niiden pidempi aikaiset seuraukset näkyvät vasta paljon myöhemmin. Epäkohdat tuottavuuden laskuun voivat olla jopa 5- 10 %. (Reijula 2011,13.)

Puhtaus tuntuu, näkyy ja tuoksuu. Puhtaanapitoa ei arvosteta riittävästi eikä myöskään oikeasti, sillä sehän on meille kaikille itsestäänselvyys jokapäiväisessä arjen rutiineissa. Tilojen kalliita kunnostus- ja perusparannustöitä tarvitaan harvemmin, kun tilat siivotaan ja huolletaan säännöllisesti. Puhtaanapidolla luodaan mielikuvia, arvoja ja sen myötä arvostusta. (Peltokorpi 2011,13.)

3.1. Siivousmenetelmät

Siivousmenetelmien valintaan vaikuttavat tilassa esiintyvän lian määrä ja laatu, tilan pintamateriaalit, tilan käyttötarkoitus, siivoustiheys ja määritelty puhtaustaso. Menetelmän tulee kuitenkin olla tarvittavan tehokas siivottavaan kohteeseen. Riittävästä puhtaanapidosta huolehtiminen auttaa säästämään pintamateriaalien ja kalusteiden uusimisessa. Vedetön siivous, mikrokuitupyhkeiden ja -moppien käyttö ovat nykypäivää. Mikrokitutuotteet ovat erinomaisia puhdistuksessa ilman pesuainettakin (Hakala 2007, 22.)

Ylläpitosiivous on tietyn väliajoin tapahtuvaa siivousta, joka tehdään sekä käsin että koneellisesti. Se sisältää myös tarkistus- ja välisiivouksia sekä harvemmin tehtäviä töitä. Ylläpitosiivouksen tarkoituksena on säilyttää sovittu puhtauden taso. Siinä useimmiten käytetään kuiva-, nihkeä- ja kosteamenetelmiä, mutta myös tarvittaessa märkämenetelmiä. (Kääriäinen 2010,49.)

Perussiivouksella palautetaan tiloihin sovittu puhtaustaso. Siivouksessa käytetään enemmän mekaanista työtä ja vahvempia puhdistusaineita. Väljän veden käyttöä on syytä harkita tarkasti, koska se on haitaksi pintamateriaaleille ja rakanteille, jos sitä käytetään liian usein. (Kääriäinen 2010,49.)

3.2. Siivousaineet

Siivousaineita käytetään pintojen puhdistamiseen, hoitoon ja suojaukseen. Käyttö perustuu niiden tehokkuuteen ja käyttöturvallisuuteen. Lisäksi on tiedettävä puhdistusaineiden pintamateriaali- ja ympäristövaikutukset. Annostelu säästää kustannuksia ja sillä pyritään samaan oikea puhtaustaso. Tärkeää on myös, että ympäristö kuormittuu mahdollisimman vähän. Siivousaineita ovat esimerkiksi neutraalit, heikosti emäksiset, emäksiset, vahvasti emäksiset, happamat ja vahvasti happamat puhdistusaineet, desinfektioaineet ja desinfiioivat puhdistusaineet. (Valkosalo 2010, 103.)

Ammattikäyttöön tarkoitetuissa siivousaineissa tulee olla tieto aineiden ominaisuuksista ja käyttöturvallisuudesta. Tietolähteinä ovat pakkauksessa olevat merkinnät, esite tuotteesta ja käyttöturvallisuustiedote. Käyttöturvallisuustiedote löytyy työpaikalta ja siihen tulee jokaisen tutustua. Tiedotteesta ilmenee vaarallisen tuotteen ominaisuudet, tarvittava ensiapu sekä miten ehkäistään altistuminen aineelle ja mitä suojaimia on hyvä käyttää. (Valkosalo 2010, 103 -104.)

Siivouksessa lian poistamiseksi on käytössä neljä eri osatekijää. Puhdistetaan joko pelkällä vedellä tai veden ja pesuaineen yhdistelmällä. Käytetään apuna mekaniikkaa, lämpöä ja siivoukseen kuluvaan aikaan. Jokaisen edellä mainitun asian osuus riippuu erilaisista puhdistusmenetelmistä. (Valkosalo 2010, 108.)

3.3. Siivousvälineet ja - koneet

Käsi­käyttöisiä siivousvälineitä valittaessa on hyvä ottaa huomioon, kuinka välineitä voidaan käyttää mahdollisimman monipuolisesti. Ne ovat ergonomisia, toimivat työnte­kijän jatkeena ja mahdollistavat parhaan työ tuloksen. Siivousvälineiden tulee olla kes­täviä ja helposti puhdistettavia. Työ­motivaation ylläpitämiseksi ei ole pahitteeksi jos välineet ovat myös edustavia, värikkäitä ja muotoiltu oikein. Käsin tehtävässä siivouk­sessä käytetään esimerkiksi erilaisia siivouspyyhkeitä, moppipyyhkimiä, ikkunan­pesimiä, lattia- ja ikkunakuivaimia, harjoja ja rikka-lapioita. (Inkeroinen 2010a, 125-140.)

Siivouskoneiden valinnassa on tärkeätä ottaa huomioon toimintavarmuus, monipuoli­uus, ergonomisuus, turvallisuus ja helppokäyttöisyys. Koneille on hyvä olla käytön, puhdistamisen ja huollon kannalta ohjeet. Siivouskoneet helpottavat ja keventävät sii­voustyötä. Ne ovat korvaamattomia lattiapintojen erilaisissa siivouksien vaiheissa. Ko­neellisessa siivouksessa käytetään yleisimmin erilaisia imureita, lattianhoitokoneita, yhdistelmä­koneita, märkäpesukoneita, painehuuhtelukoneita ja höyrypesukoneita. (Inkeroinen 2010b, 141, 146 – 163.)

3.4. Siivoustiheys

Erilaisissa paikoissa siivoukseen liittyvät menetelmät, käytännöt ja työlle asetetut tavoit­teet vaihtelevat paljon. Siivouksen taajuuteen vaikuttavat merkittävästi kuinka usein tilaa käytetään, mitä tilassa tehdään ja millainen puhtaustaso on määritelty kullekin tilal­le. Siivoustyöntekijöihin kohdistuu paljon odotuksia, joten heidän on oltava valmiita moninaiseen yhteistyöhön. Siivouksessa on otettava huomioon sisäiset sekä ulkoiset asiakkaat, talon oma henkilökunta ja mahdolliset talossa käyvät vieraat. Tiimityöskente­ly korostuu useimmiten työssä. (Reunanen 2010, 245.)

Kodinomaisissa laitoksissa siivous perustuukin lähinnä turvallisuuden ja viihtyisyyden varmistamiseen. Tilat ovat yleensä runsaasti kalustettuja. Tilojen toimivuuden ylläpitämiseksi on oltava selvillä kuinka tila likaantuu ja miten ylläpidetään tilan toimivuutta. Siivousta suunniteltaessa on otettava huomioon myös sellaiset asiat, että miten tilat ovat käytössä ja kuinka tehtävät siivoukset suoritetaan, niin ettei toiminta häiriinny ja siivoustyöntekijät saavat myös työnsä tehtyä. Siivous perustuukin hyvin tarkkaan suunnitteluun, kun toiminta ja päivärytmi ovat tiedossa. (Reunanen 2010, 245,250)

4 TYÖN KEHITTÄMINEN

Kehittämiseen liittyy asioiden toteaminen ja niiden arviointi ja parannusehdotusten laatiminen. Kaikki kehittäminen lähtee yhdessä tekemisestä. Kehittäminen on nykyisin tavalla tai toisella jokaisen työntekijän tehtävään ja toimenkuvaan kuuluvaa työtä. Kehittämistyöllä usein luodaan uusia menetelmiä, toimintatapoja, tuotteita ja palveluita, omien ja ympäristön tarpeisiin liittyen. Keskeistä työn kehittämisessä on ongelmien tiedostaminen ja niihin ratkaisujen löytyminen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2010,11.)

Nopeasti muuttuvassa, digitalisoituvassa, verkostoituvassa ja globalisoituvassa ympäristössä tarvitaan muutos yritysten toimintoihin. Muutosnopeudessa pysyminen vaatii kaikilta jäseniltä jatkuvaa uudistumista. Innovatiivisuuden läsnäolo on muodostunut merkittäväksi kilpailutekijäksi. Nykyään tietotulva on valtava ja yritysten toiminnan huomiointamisessa on erittäin tärkeää tiedon määrän hallinta. Koko ajan tarvitaan enemmän ja enemmän uutta ajattelumallia toiminnan suhteen. Suuresta tiedon määrästä on osattava poimia käyttöönsä olennainen tarpeita palveleva tieto. Muutos edellyttää nopeasti uusien mahdollisuuksien tutkimista. Tavat toimia toisin ja uusien käytäntöjen omaksuminen ovat kilpailuvaltteja nykymaailmassa. (Ojasalo ym. 2010,12 -13.)

Työn ja työtapojen kehittämistä tarvitaan jatkuvasti, mutta kuinka saada työntekijät siihen vapaaehtoisesti ja innokkaasti mukaan. Jokaisella on useimmiten tarve johtaa ja kehittää ainakin jollain tapaa työtänsä. Motivaation puuttuessa on huonommat mahdollisuudet kehittää omaa työtään. Kuitenkin jokaisella on omat arvot, asenteet, osaaminen, tiedot ja ainakin jonkinlaiset tavoitteet työhönsä liittyen. Hyvin suunniteltu työ ja ajankäyttö antavat enemmän voimavaroja suunnitteluun ja oman itsensä kehittämiseen. (Lepistö 2002, 3.)

Työtään voi kehittää kokeilujen ja tutkimusten kautta. Uteliaalla ja työtään tutkivalla asenteella työntekijät voivat helpottaa työtään ja saada lisää mielekkyyttä työnsä toteuttamiseen. Kannattaa välillä asettaa kyseenalaiseksi työhön liittyvät asiat. Kysyä itseltään, että miksi teen näin, miksi näillä aineilla ja millä menetelmillä teen työni päivittäin ja miettiä kuinka asiat voisi tehdä toisin. Oman työn suunnittelu ja kehittäminen antavat todella paljon hyötyjä työhön. Ne voivat vaikuttaa työn kokonaiskuvan muodostumi-

seen, tavoitteiden saavuttamiseen, kuormituksen vähentämiseen, työmotivaation kasvuun, työniloon ja varmuuteen, lisäämään oman työn arvostusta, työmäärän jakamiseen työpäivän osalle ja vähemmän huolta tekemättömien töiden suhteen. (Lausjärvi, Ojala-Paloposki 2004, 12, 14.)

4.1 Osallistuva havainnointi

Havainnointi (observointi) on tärkeä tutkimusmenetelmä, jota käytetään turhan harvoin. Havainnointi tutkimusmuotona on erinomainen ja sillä päästään tapahtumien luonnollisiin ympäristöihin. Se soveltuu todella hyvin työn kehittämiseen, kun tutkitaan yksilön toimintaa ja hänen vuorovaikutustaan muiden yhteisön jäsenten kanssa. Havainnoinnin hyviin piirteisiin kuuluu myös se, miten vaikea on ennakoida tulevaa ja nopeasti muuttuvia tilanteita. (Ojasalo ym. 2010,103.)

Tiedonkeruu tapahtuu aistien avulla. Havainnoinnilla voidaan saada monipuolista ja mielenkiintoista materiaalia. Sitä käytetäänkin useimmiten haastattelun tukena. Käytännön havainnointia tehdessä on hyvä muistaa, että pidetään tutkijan omat mielipiteet ja havainnointi erillään tutkittavasta kohteesta. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2012.)

Osallistuvalla havainnoinnilla on tyypillistä se, että tutkija osallistuu tutkittavien ehdoilla heidän toimintaansa. Tutkimukset suoritetaan useimmiten suoraan työssä. Näin tutkija pyrkii pääsemään sisälle havainnoitavaan ryhmään. Havainnoijalle muodostuu jokin rooli ryhmässä. Havainnointi on pikemminkin yritystä ymmärtää rutiineja. Se on jatkuvaa ja intensiivistä havainnointia, kuuntelua, katselua ja keskustelua. Tutkijalta havainnointi vaatii uteliaisuutta ja tarkkaavaisuutta huomatakseen yksityiskohtia, jotka arkielämässä helposti sivuutetaan. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2012.)

Osallistuva havainnointi voi olla aktiivista tai passiivista. Tutkija voi toimia aktiivisesti kehittämistyössä. Passiivisuus taas näkyy niin, että pyritään olemaan vaikuttamatta tilanteiden kulkuun. Havainnointi on hyvin valikoivaa toimintaa. Tutkittavaan kohteeseen saattavat vaikuttaa hyvinkin paljon ennalta saadut käsitykset. Myös havainnoijan kokemukset aikaisempiin tapahtumiin vaikuttavat merkittävästi asioihin. Havainnointiin vaikuttavat myös havainnoitsijan aktiivitaso ja mieliala. (Anttila 2006.)

Osallistuvan havainnointiin liittyvät myös kielelliset, eleet, ilmeet, liikkeet ja kosketuksen avulla tehtävät huomiot. Tutkijalta se vaatii uteliaisuutta ja tarkkaavaisuutta. Toisaalta ei saa myöskään tulkita asioita väärin eikä liioitella, koska silloin tulokset saattavat vääristyä. (Routio 2007, 4.)

4.2 Siivoustyön mitoittaminen

Mitoituksella on tarkoitus saada siivous vastaamaan talon toiminnan tarpeita ja käyttöasteita. On tärkeätä pohtia kuinka siivousmenetelmät, -välineet, -koneet ja -aineet soveltuvat kyseisen kiinteistön siivoukseen. Näin vältetään sekä ali- että ylisiivous kiinteistössä. Mitoituksella saadaan siivousalueet tasaisemmin jaettua työntekijöiden kesken ja sen avulla saadaan siivottavat alueet ja työt sujumaan helpommin. Mitoituksen avulla on mahdollista saada käyttöön uusimmat välineet ja menetelmät. Usein koneiden käyttöä lisätään, jotta saadaan työtä kevennettyä. Turhat siivousaineet karsitaan pois käytön helpottamiseksi ja kulutuksen vähentämiseksi. (Yltiö 2010, 231.)

Mitoituksen perustana on, että siivoustyö mitoitetään menetelmä- ja aikastandardein. Ne muodostuvat menetelmäkuvauksista ja niiden pohjalta saadaan työsuorituksesta aikastandardi. Aikastandardi kertoo työsuoritukseen kuluvan ajan neliötä, kappaletta tai juoksumetriä kohden. Aikastandardi sisältää elpymisajan, joka vaihtelee 13 – 27 %:n välillä. Ne eivät sisällä apuaikaa vaan se on lisättävä. Mitoituksessa huomioidaan tilan kalustusaste ja likaisuusaste. Kalustusasteet jaetaan neljään ryhmään. Niukkaan alle 10 %, jonkin verran 10- 20 %, runsaaseen 20 -50 % ja erittäin runsaaseen yli 50 % lattia pinta-alasta. Likaisuusasteita on kolmea erilaista; vähän roskia ja irtolikaa, runsaasti roskia ja irtolikaa sekä erittäin runsaasti roskia ja irtolikaa.(Yltiö 2010, 232 -233.)

Siivoustyön mitoittamisessa työ toteutetaan mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Mitoittamiseen kuuluu tietojen kerääminen mitoitettavan kohteen tiloista, jolloin tutkitaan pohjapiirustukset ja niistä saadaan tilojen neliöt. Tiloista kartoitetaan neliöiden lisäksi esimerkiksi pöytien ja tuolien määrä, valaisimet, ikkunapinta-ala, ilmastointi ja lattiamateriaali. Tilan siivoustiheys on myös erittäin oleellinen asia. Tiedot syötetään manuaalisesti mitoitusohjelmaan, jossa valitaan valmiista malleista sopivimmat ja niitä

muokataan tarpeen mukaan. Mitoituksessa tehdään ylläpitosiivous ja perussiivous kaikkiin tiloihin. Lopuksi saadaan tiloista tarkat laskelmat. (Yltiö 2010, 239 -243.)

4.3 Haastattelu

Tutkimus- ja kehittämistöihin valitaan useimmiten tiedonkeruun välineeksi haastattelu. Muut menetelmät ovat vieraampia ja siksi haastattelu on suosittu. Haastattelun sopivuus on myös suosittua, koska sillä saadaan nopeaa ja syvällistä tietoa kehittämisen kohteesta. Valintana se korostaa yksilön mahdollisuutta tuoda vapaasti itseään koskevia asioita esille. Haastattelu avaa mahdollisesti uusia näkökulmia kehittämiseen. Sen yhdistäminen toisiin menetelmiin tukee lopputulosta. Haastattelun tehtäviä ovat asioiden selvittäminen ja syventäminen. Myös arat ja vaikeat asiat saadaan esille.(Ojasalo ym. 2010, 95.)

Tutkimushaastatteluun liittyy erilaisia haastattelun muotoja. On lomakehaastattelu eli ns. strukturoitu haastattelu. Muita haastattelumuotoja ovat teemahaastattelu, syvähaastattelu ja ryhmähaastattelu. Lomakehaastattelua suoritettaessa haastatteliija esittää kysymykset haastateltaville. Kysymykset on etukäteen suunniteltu. Haastattelulla on tarkoituksena suorittaa tutkimustehtävä ja sillä kerätään tutkittavasta kohteesta tiedot ja tulkitaan ja analysoidaan ne lopuksi. Haastattelun muoto riippuu siitä millaisia tietoja halutaan kerätä. Kuitenkin haastattelu on ainutkertainen tilanne, joten siihen kannatta valmistautua mahdollisimman huolellisesti. (Hirsijärvi & Hurme 2001, 34,48 – 53,128 - 134.)

Haastattelut suoritetaan yleensä nauhuria apuna käyttäen. Nauhoitus auttaa lopullisen raportoinnin teossa ja toimii muistina asioiden suhteen. Raportista saadaan myös mahdollisimman tarkka. Nauhoitukseen on hyvä valmistautua huolellisesti etukäteen. Haastattelussa keskustelut nauhoitetaan ja lupa siihen on pyydettävä kaikilta haastateltavilta. Aikaa kannattaa varata riittävästi sekä haastatteluun että aineistojen purkamiseen. (Ojasalo ym. 2010, 96.)

5 URJALAN KUNNAN TUTKIMUS

Aiempaa tutkimusta on tehty mm. vuonna 2010 opinnäytetyönä Laukealan päiväkotiin ja tavoitteena on ollut määrittää siivoustyömäärää ja samalla kehittää siivoukseen liittyviä asioita. Kehitystyölle toimeksiannon antoi Urjalan kunnan toimesta siivous- ja ruokahuoltopäällikkö. Työn tavoitteena oli huomioida hygienian ja siivouksen merkitystä päiväkotiympäristössä. (Välimäki 2010,5)

Työssä kerrottiin tilanne Laukealan päiväkodissa ennen kehittämistä. Kohdetta kehitettiin saneeraamalla tiloja. Kehittämiseen liittyi pintamateriaalien ja kalusteiden valintaa siivouksen helpottamiseksi. Näillä valinnoilla oli mahdollista vaikuttaa myös siivouksen kustannuksiin. (Välimäki 2010, 10 -15)

Opinnäytetyössä kerrotaan myös päiväkodille ominaisesta siivouksesta ja siellä käytettävistä siivousvälineistä, siivouskoneista - ja siivousaineista. Puhtaanapitoon liittyvä oleellisesti päiväkodin hygieniavaatimukset. Niistä nousee esille yksi tärkeimmistä eli käsihygienia, jonka avulla voidaan estää infektioiden syntymistä ja leviämistä. Tutkimustulokset opinnäytetyössä saatiin haastattelemalla. Opinnäytetyössä tehtiin myös siivouksen mitoitus AtopsLite ohjelmalla. (Välimäki 2010, 16 -22)

6 APILAN PUHTAANAPITO

Kuntoutumiskeskus Apilan tilat ovat monimuotoisessa käytössä ympäri vuoden. Talo toimii seitsemänä päivänä viikossa kellon ympäri. Apilan tilat on pyrittävä pitämään mahdollisimman puhtaina ja viihtyisinä. Apilan puhtaanapito on suurimmaksi osaksi kodinomaista siivousta. Asiakkaiden vaihtuvuus ja suuri asiakasmäärien vaihtelu viikoittain sekä tilojen vaihteleva käyttöaste on haaste suoritettavalle siivoustyölle. Vuosien ajan on talon toimintaan kuulunut, että talo suljetaan kesällä ja jouluna tietyksi aikaa, jolloin tehdään perussiivoustyöt. Apila on suljettuna kesällä noin kolme tai neljä viikkoa ja jouluna tauko on yleensä noin kaksi viikkoa. Kesätauon aikana aloitetaan perussiivoukset ja joulutauolla tehdään loput perussiivoukset. Lämpimän uima-altaan perusteellinen pesu suoritetaan kerran vuodessa eli kesätauolla. Uima-altaan perusteelliseen pesuun on varattava aikaa noin yksi viikko. (Laakso 2011a; Rajamäki 2011a.)

Kuntoutumiskeskus Apilan kylmä- ja lämminallastilojen puhtausvaatimukseen kuuluu myös se, että joka päivä otetaan aamulla ja iltapäivällä uima-altaan, porealtaan ja kylmäaltaan vedestä vesinäyte. Näytteestä katsotaan tietyt arvot. Näytteen otosta huolehtivat kiinteistön kaksi huoltomiestä. Näytteiden otosta pidetään myös tarkkaa kirjanpitoa. Kerran kuussa näytteet viedään Tampereelle Eurofinsin laboratorioon. Näytteistä saadut tulokset lähetetään postissa Apilaan. Tulokset ovat olleet erittäin hyviä. Lämmin- ja kylmävesialtaan ilmoitustauluilla on nähtävillä aina viimeisimmät näytteiden ottotulokset. Ilmoitustaululta löytyvät myös viitearvot missä rajoissa arvojen tulee olla. Terveystarkastaja käy tarkistamassa näytteitä kerran vuodessa tai harvemmin. (Laakso 2012b.)

Vuonna 2011 terveystarkastajan käydessä sovittiin, että uima-allas- ja kylmäallastiloissa tulee ottaa puhtausnäytteitä kosketuspintoilta. Näytteet otetaan pukuhuoneiden penkeistä, pesuhuoneiden lattioista, löylyhuoneiden lauteista, lämpimälle uima-altaalle menevistä portaista, wc- istuimen renkaasta sekä kaiteista, joista pidetään kiinni veteen mennessä. Näytteiden ottaminen aloitettiin marraskuussa 2011 ja siitä huolehtii palveluesimies. Näytteet otetaan hygienialla menetelmällä kerran kuukaudessa ennen ja jälkeen siivouksen. Näytteitä kasvatetaan 4 -5 päivää. Tulokset jaetaan neljään puhtausluokkaan eli erinomainen, hyvä, tyydyttävä ja huono. Hygienialla tulokset ovat olleet pääsääntöisesti hyviä ja erinomaisia sekä ennen, että jälkeen siivouksen. Tarkoituksena on jatkossa tehdä

seurantaa 2 – 4 kertaa vuodessa ja seurantaa harvennetaan, jos tulokset ovat kunnossa. Tuloksista pidetään myös kirjanpitoa.(Rajamäki 2012b.)

Apilan tilojen pintamateriaaleista löytyy erilaisia muovimattoja, paljon flotexmatolla päällystettyjä tiloja, kaakeli- ja laattapintoja, paljon ikkunapinta-alaa, parkettia ja lamiinaattia. Osa pinnoista on vanhaa ja kulunutta, mutta pinnoissa on myös uudempaa ja helpoimmin puhtaana pidettäviä pintoja. (Laakso 2011a; Rajamäki 2011a.)

6.1. Apilan siivottavat alueet ja neliöt

Siivottavia neliöitä talossa kertyy kaikkiaan noin 8000 neliötä. Siivottavat alueet jaetaan kuuteen eri alueeseen. Taulukossa 1 on Apilassa siivottavien alueiden nimet ja niiden neliöt. (Laakso 2011a.)

TAULUKKO 1. Siivottavat alueet ja niiden neliöt (Laakso 2011a.)

Alueen nimi	Alueen neliöt
Yleinen, yläkerta ja hallinto	1404 m ²
Yleinen, alakerta	1700 m ²
rantasauna	203 m ²
Majoitus 1 ja asuntola	1298 m ²
Majoitus 2	1700 m ²
Fysioterapia	720 m ²
Toimintaterapia	634 m ²

6.2. Yleisen siivouksen tilat

Yleiseen alakerran siivottaviin tiloihin kuuluu kiinteistön työhuone, useita wc-tiloja, erilaisia käytäviä, kylpylä Lillukan tilat, uima-allastiloja (kylmä ja lämmin), kuntosali, asiakkaiden ja henkilökunnan pukuhuonetilaja, saunatiloja (kylmän ja lämpimän altaan yhteydessä olevat), takkahuone, aulatilaja, siivouskomeroita, suihkutiloja, varastoja, seurahuone, biljardihuone, hiljentymishuone, pyykkitupa kuivaushuoneineen ja kokous-tiloja. Rantasaunalla siivottaviin tiloihin kuuluvat tuulikaappi, eteistila, takkatupa, keittiö, erilaiset wc-tilat, pukuhuoneet, saunat, suihkutilat, siivouskomero ja varastot. (Rajamäki 2011a.)

Yleisen yläkerran siivousalueisiin kuuluu tuloaulan tuulikaappi, hissi, ruokasali, pää-aula, kylpylä Ulpukan aulatilat, portaat aulasta alakertaan ja portaat aulasta yläkertaan, erilaisia työhuoneita, keskuksen eli asiakkaiden vastaanotto tilat, putiikki, erilaisia wc-tiloja, käytäviä, siivouskomero, kahvion nurkkaus, kopiokonehuone, postihuone ja neuvotteluhuone. (Rajamäki 2011a.)

6.3. Siivoustyön lähtökohta Apilassa

Apilan siivoustyössä työskentelee tällä hetkellä kuusi henkilöä. Heistä neljä henkilöä tekee osa-aikaista työtä ja kaksi henkilöä kokopäivätyötä. Kokopäivätyöntekijöiden työaika on 114 h 45 minuuttia kolmessa viikossa. Työntekijöistä kolme henkilöä tekee 60 % normaali työajasta (114 h ja 45 minuuttia) ja yksi henkilö 40 % normaalista työajasta. Käytännössä 60 % tekevillä työntekijöillä on kolme työpäivää viikkoa kohden ja 40 % tekevällä kaksi työpäivää viikossa. Neljällä kokopäivätyötä tekevällä henkilöllä on viisi työpäivää viikossa. (Rajamäki 2011a.)

Päivittäin koko talon siivouksessa työskentelee keskimääräisesti maanantaista torstaihin neljä henkilöä, perjantaisin vähintään kolme ja enintään kuusi henkilöä. Lauantaisin työskentelee työvuorossa vähintään kaksi työntekijää ja enintään neljä henkilöä. Sunnuntaisin tapahtuvaa siivousta suorittaa kulloinkin tarvittava määrä työntekijöitä yhdestä kolmeen henkilöä ja silloin siivotaan asiakashuoneita ja vain tarpeen vaatiessa välttämättömmimpiä yleiseen siivoukseen kuuluvia alueita, esimerkiksi rantasaunaa ja takka-

huonetta. Edellä mainittujen tilojen siivoukseen vaikuttavat talon sisäisten ryhmien tilavaraukset ja lisäksi mahdolliset talon ulkopuolisten asiakkaiden tilavaraukset. (Rajamäki 2011a.)

Siivoustyöntekijöitä työskentelee Yleisen siivouksen alueella maanantaisin, perjantaisin ja lauantaisin yksi henkilö ja tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin yhteensä kaksi henkilöä. Siivoustyötä tehdään kahdessa vuorossa. Aamuvuoroja tehdään maanantaista lauantaihin ja iltavuoroja tiistaisin, perjantaisin ja sunnuntaisin. Aamuvuoroon ensimmäinen työntekijä tulee maanantaisin ja torstaisin klo 6.00. Seuraava työntekijä aloittaa työt klo 6.45 ja seuraava klo 7.00. Iltavuoron työt alkavat klo 10.00. Aamuvuoron työpäivät päättyvät vaihdellen klo 13.30 – 16.00 välillä. Iltavuoro päättyy klo 18.00. (Rajamäki 2011a.)

6.4. Apilassa käytettävät siivousmenetelmät

Apilassa käytettävät siivousmenetelmät ovat päivittäin tapahtuvaa ylläpitosiivousta, harvemmin eli kerran kuussa tehtäviä siivouksia ja perussiivouksia, jotka yleensä tapahtuvat kerran vuodessa ja ajoittuvat joko kesä- tai joulutauoille. Päivittäin tapahtuvaa siivousta suoritetaan kuiva-, nihkeä- ja kosteamenetelmin. Kosteat tilat kuten allastilat, suihku- ja saunatilat puhdistetaan kuitenkin osittain märkämenetelmin.

Apilassa käytetään vedetöntä siivousta. Vedettömässä siivouksessa ei kuljeteta vettä mukana. Mikrokuitupyhkeet nihkeytetään valmiiksi käyttöä varten siivousvaunussa oleviin sankoihin ja pusseihin. Pyhkeet nihkeytetään kerralla muutaman tunnin tarpeeseen. Siivouksessa on käytössä mikrokuitupyhkeet pintatasojen puhdistukseen. Pintojen puhdistukseen käytetään sinisiä mikrokuitupyhkeitä ja wc- istuimen siivoukseen keltaisia mikrokuitupyhkeitä. Siivouksessa käytettävät lattiapyhkeet ovat myös mikrokuitupyhkeitä. Työtä tehdään enimmäkseen käsimenetelmin, mutta esimerkiksi yhdistelmäkone ja laitospölynimuri ovat päivittäin käytössä. (Rajamäki 2011a.)

6.5. Apilassa käytettävät siivousaineet

Ylläpitosiivouksessa käytetään enimmäkseen yleispuhdistusainetta ja desinfioivaa puhdistusainetta. Henkilökohtaiseen hygieniaan on omat aineet käsienspesuun ja –desinfiointiin sekä suihkusaippua hiusten ja vartalon pesuun. Siivousaineiden tilaamisesta huolehtii palveluesimies ja aineet tilataan noin kerran kuussa kahden eri siivoustukun kautta. Siivouksessa käytetään kahden erilaisen firman tuotteita.

Taulukkoon 2 on merkitty siivousaineet tarkemmin ja niiden valmistajat. Lisäksi taulukosta ilmenee minkä tyyppinen siivousaine on kyseessä, aineiden pH – arvot, käyttötarcoitus, käyttökohde ja käyttöohje, josta ilmenee laimennuksen tarve. (Rajamäki 2011a.)

TAULUKKO 2. Siivousaineluettelo ja annosteluohjeet (Rajamäki 2011a.)

SIIVOUSAINELUETTELO JA ANNOSTELUOHJEET						
NIMI	VALMISTAJA		pH	Käyttötarkoitus	Käyttökohde	Käyttöohje
C1 Unidrop Sensitive	KiiltoClean	yleispuhdistustiiviste, hajusteeton	7 - 9	ylläpito- ja perussiivous	kaikki vettä sietävät pinnat	0,5 - 1 ml/ 1l vettä
Heti Santtu + hajustama	Berner	desinfiokuva saniteettipa.	9,5	ylläpito- ja perussiivous	saunan löylyhuoneet	25ml 5l
D2 Antibact	KiiltoClean	desinfiokuva yleispuh.aine, hajusteeton	10	ylläpito- ja perussiivous	wc:t kylpyh., saunojen pesuhuoneetilat, allastilat	10-20 ml/ 1l
D1 Pluschlor	KiiltoClean	desinfiokuva puhdistusaine	11	desinfiokuva puhdistus	Saunojen pesuhuone- ja allastilat	5-10 ml/ 1l 500 ppm 25 ml /9,75 dl 5000 ppm 2,5 dl/7,5 dl
Sactiv Kloramiini	Diversey	desinfiokuva puhdistusaine	9,0	eritetahradesinfektio	hoitajien ja asiakashuoneet	valmis käyttöliuos, tiiviste 30 ml/970 ml
Oxivir spray	Diversey	desinfiokuva puhdistusaine	1,5	eritetahradesinfektio, pintojen desinfektio	hoitajien ja asiakashuoneet, hoitopintit, oven kahvat, ym.	pintadesinfektio puhdas pinta 10 ml/990 ml liikainen pinta 30 ml/970 ml
Oxivir tiiviste	Diversey	desinfiokuva puhdistusaine	1,5	eritetahradesinfektio, pintojen desinfektio	hoitajien ja asiakashuoneet, hoitopintit, oven kahvat, saunatilat	pintadesinfektio puhdas pinta 10 ml/990 ml liikainen pinta 30 ml/970 ml
A1 Saniprima	KiiltoClean	hapan saniteettipuhdistusaine, hajustamaton	2,0	saostumien poistoon	wc:t kylpyh.sauna-allas osast.	2-4 ml/1 l
C1 Neutra L	KiiltoClean	neutraali pesuneste	7,0	astianpesuaine	astoiden käsipesuun	1 ml/1 l
FC2 Optimal Sensitive	KiiltoClean	lattioiden puhdistus-, hoito- ja suoja-aine	9,0	perussiivous	kovien lattiapintojen puhdistus ja hoito, esim. muovimatto	2 ml/1 l
Veksi plus	KiiltoClean	huuhteluvapaa vahanpoistoaine	9,0	vahan poisto	muovimattolattiat	50-150 ml/1 l
FC1 MattFloor	KiiltoClean	matta lattiovaha	8,5	vesivaha	asiakas-, toimistohuoneet	60-120m2/1 l, 1-3 kalvoa
FC1 FloorTop	KiiltoClean	himmeä lattiovaha	8,0	vesivaha	hoitotilat, kanslia	50-100m2/1 l, 1-2 kalvoa
Good Sense Fresh	Diversey	suihke	3,0-3,5	huoneilman raikastaminen	tekstiilipinnoille ja huoneilmaan	valmis käyttöliuos
Sterisol suihkusaippua	Suomen Sterisc	pesuneste	6,5 - 7,0	käsien ja kokovartalon pes.	saunojen pesutilat	valmis käyttöliuos
Sterisol nestesaippua	Suomen Sterisc	käsienpesuneste	8,4-8,9	käsien pesuun	annostelu laitteet WC- tilat	valmis käyttöliuos
Medisoft nestesaippua	TransMeri	nestesaippua		käsien pesuun	dispenso pullo	valmis käyttöliuos
Sterisol käsihuuhde	Suomen Sterisc	käsien desinfiokivaine	6,5-7,2	käsien desinfointiin	annostelu laitteet	valmis käyttöliuos
Sterisol ihovoide	Suomen Sterisc	palautus	5,0-6,0	käsien hoito	annostelu laitteet	valmis käyttöliuos

6.6. Apilassa käytettävät siivousvälineet ja – koneet

Apilassa käytettäviin siivousvälineisiin kuuluvat Swep Duomoppi, tavallinen ja pieni levykehysmoppi, teräväkuivain, ikkunapesin, ikkunakuivain, puolipitkävartinen lattiaharja, rikkalapio, pitkävartinen lattiaharja, hankauspesin, laudepesin, kalusteharja, astiaharja, moppiharja, värikoodatut mikrokuitupyhkeet wc (keltainen) ja tasopintojen puhdistukseen (sininen) sekä mikrokuitupyhkeet lattiapintojen puhdistukseen, pölyhuiska ja mattolakaisin. (Laakso 2011b.)

Siivouksessa käytetään myös eri käyttötarkoituksiin soveltuvia siivouskoneita. Apilassa käytettäviä siivouskoneita ovat laitospölynimurit, vedenimuri, lattianhoitokoneet, märkäpesukone, painehuuhtelukone, höyrypesukone ja yhdistelmäkone. (Rajamäki 2011a.)

6.7. Apilassa tapahtuvat siivoustiheydet

Apilan yleisen yläkerran ja alakerran tiloja siivotaan viitenä päivänä viikossa, maanantaista lauantaihin. Rantasaunan siivous tapahtuu sen mukaan kuinka tilat on varattu erilaisille asiakkaille. Siivoustiheydet vaihtelevat eri tilojen mukaan.

Taulukokoon 3 on merkitty, yläkerrassa päivittäin tapahtuvat siivoustiheydet ja tarkistussiivoukset. Punaisella merkityt alueet siivotaan aamulla ennen kello kahdeksaa ja sinisellä merkityt alueet siivotaan iltapäivällä kello kolmen jälkeen. (Rajamäki 2011a.)

TAULUKKO 3. Siivoustiheydet tilakohtaisesti (Rajamäki 2011a.)

SIIVOUSTYÖNOHJE: Yleinen ja hallinto, yläkerta

YLÄKERTA		Siivous						Tarkistussiivous					
		ma	ti	ke	to	pe	la	ma	ti	ke	to	pe	la
	Aulan imurointi	X		X		X			X		X		X
	Rappujen imurointi		X		X								
	Keskus		X		X		X						
	Putiikki				X								
	Ruokasalin lasiovien pyyhintä	X	X	X	X	X	X						
	Kahvio			X									
	Vesikannu	X							X	X	X	X	X
	Aulan wc:t	X	X	X	X	X	X						
	Huoltokäytävä			X		X		X					
	Toimistohuoneet			X									
	Toimistokäytävän wc	X		X		X			X		X		
	Kylpylä		Xk			X					X		X
	Jalkojenhoitajan huone		X	X		X	X	X					
	Aulan tasopintojen, kaiteiden ja ikkunautojen pyyhintä		X			X							
12.45	Ruokasalin imurointi	X	X	X	X	X	X						
	Imurien puhdistus iltapäivällä			X									
	Hallinnon siivouskomero				X								
	Pissapullon (sorsan) vaihto aulan inva –WC ja miesten pukuhuoneen WC					X							

Taulukossa 4 on merkitty siivoustiheydet ja tarkistussiivoukset hallinnon siivouksen osalta. Punaisella värillä merkityt alueet siivotaan aamulla ennen kello kahdeksaa ja sinisellä merkityt alueet siivotaan iltapäivällä kello kolmen jälkeen. (Rajamäki 2011a.)

TAULUKKO 4. Siivoustiheydet tilakohdittain (Rajamäki 2011a.)

HALLINTO	Siivous						Tarkistussiivous					
	ma	ti	ke	to	pe	la	ma	ti	ke	to	pe	la
Aulan ja käytävän imurointi		X										X
Aulan tasopintojen pyyhintä		X										
Lääkäriin huone		X	X		X	X	X					
Kahvihuone		X		X								X
Neuvotteluhuone		X						X	X	X	X	X
Työhuoneet	kerran viikossa											
Ravitsemusterapeutti				X								
Psykologi				X								
Sosiaalityöntekijä				X								
ATK-asiantunt ja asiakas- siht.				X								
Fysioterapian osastonhoi- taja				X								
Hoitotyön osastonhoitaja				X								
Johtaja				X								
Psykologi				X								
Johdon sihteeri				X								
Myyntisihteeri, laatupäällikkö, WC				X								X
Taloustoimisto, WC				X								X
Käytävän WC:t		X		X			X		X		X	X
Kopiohuone		X								X		
Postihuone		X								X		

aamulla ennen klo 8.00
 klo 15.00 jälkeen

Taulukossa 5 on merkitty siivoustiheydet ja tarkistussiivoukset alakerran ja rantasaunan osalta. Punaisella värillä merkityt alueet siivotaan heti aamulla kello seitsemän ja violetilla merkityistä alueista huolehtii tekstiilihuoltaja kello seitsemän ja kahdeksan välisenä aikana. (Rajamäki 2011a.)

TAULUKKO 5. Siivoustiheydet tilakohdittain (Rajamäki 2011a.)

SIIVOUSTYÖNOHJE: Yleinen, alakerta

ALAKERTA	Siivous						Tarkistussiivous					
	ma	ti	ke	to	pe	la	ma	ti	ke	to	pe	la
Takkahuone	X			X				X	X		X	X
Kuntosali	X		X		X			X		X		X
Kuntosalin pukuhuoneet	X			X				X	X		X	X
Ala-aula ja laattakäytävä	X k			X k				X	X		X	X
Käytävä (flotex)			X									
Seurahuone		X			X		X		X	X		X
Vesikannut	X							X	X	X	X	X
Biljardihuone		X					X		X	X	X	X
Biljardihuoneen wc		X		X		X	X		X		X	
Käytävän wc:t (6 kpl)		X		X		X	X		X		X	
Henkilökunnan pukuhuoneet		Xm		Xk			X		X		X	
Ryhmätyötilat Männikkö ja Kuusikko		X			X		X		X	X		X
Kiinteistön työhuone			X									
Palvelusauna				X								
Askartelu			X									
Kylmäallastilat				Xk			X	X	X		X	X
Asiakkaiden pyykkitupa			X				X				X	
Käytävä (muovimatto)		X		Xk			X		X			X
Lillukka		Xk										
Siivousainevarasto			X									
Pesu- ja pukuhuoneet (klo 7-)	X							X	X	X	X	
Pesu- ja pukuhuoneet (klo 12.30-14.00)		X	X	X	X		X					X
Löylyhuoneet (klo 6-7)	X											
Uima-allastila ja raput (klo 12.00-13.00)			X									
Imurien puhdistus	X											
Siivouskomero					X							
Lattialiinojen pesu (myös yläk.)	X	X	X	X	X	X						
Rantasauna takkahuone, WC:t (parillinen vk)		X					X	X	X	X	X	X
Rantasauna saunat (pariton vk)		X					X	X	X	X	X	X

k= lattian puhdistus yhdistelmäkooneella

aamulla ensimmäiseksi
Tekstiilihuoltaja hoitaa
klo 7-8

Siivoustyöhön kuuluvat myös päiväkohtaiset siivoustyöohjeet. Siivoustyöohjeet on tehty jokaiselle päivälle erikseen maanantaista lauantaihin. Ohjeisiin on merkitty kellonajat, jotka auttavat jaksottamaan siivoustyötä työpäivän kuluessa. Kellonajat ovat apuna päivittäisessä työssä, jotta siivoukset tulisi tehtyä tiettyyn aikaan päivästä. Päiväkohtaiset siivoustyöohjeet löytyvät työn lopusta liitteenä. (Liite 1- 6.) (Rajamäki 2011a.)

7 TUTKIMUKSEN ETENEMINEN

Ajatus siivoustyön kehittamisestä lähti omasta kiinnostuksesta Yleisen siivouksen alueeseen. Siivoustyöhön tutustuminen alkoi jo vuoden 2011 syksyn aikana, kun olin valinnut siivoustyönmitoittamisen kurssin Tampereen ammattikorkeakoulussa. Tein siivoustyön mitoituksen Yleisen siivouksen alakerran ja rantasaunan osalta. Kurssin aikana mietin opinnäytetyöni aihetta ja sain ajatuksen, että voisin jatkaa siivoustyön kehittämistä opinnäytetyössäni. Puhuin asiasta esimieheni kanssa, joka vastaa talon siivouksesta ja hänelle asia sopi hyvin. Samalla sovittiin siitä, että tekisin siivouksen mitoituksen loppuun Yleisen siivouksen alueelle, että saataisiin koko alue mitoitettua. Lisäksi kerroin, että haluaisin osallistua siivoustyöhön käytännössä ja esimieheni kertoi sen onnistuvan. Tutkimuksen viimeisessä vaiheessa suoritettiin siivoustyöntekijöiden haastattelut.

7.1. Havainnointi käytännön työssä

Esimieheni antoi pyynnöstäni tilaisuuden osallistua siivoustyöhön vuoden 2011 lopulla 12.- 16.12. ja 20.- 21.12.2011 välisenä aikana. Sain tehdä siivoustyötä ja olla hetken aikaa yksi siivoustyöntekijöistä. Asiakkaita oli ensimmäisen viikon aikana noin viisikymmentä. Toisella viikolla asiakkaita ei ollut enää kuin noin viisitoista. Ensimmäisen viikon aikana työpäivät olivat maanantaista perjantaihin. Toisella viikolla työpäivät olivat maanantaista keskiviikkoon. Lauantaina tehtäviä töitä en päässyt tekemään. Toisella viikolla pääsin tekemään jo osittain yksin töitä, kun muut siivoustyöntekijät tekivät perussiivouksia. Siivoustyössä tein aamuvuoroa, mutta ensimmäisellä viikolla tiistaina oli iltavuoro. Sain siivota koko Yleisen siivouksen aluetta. Työntekijänä, jolla ei ollut siivoukseen liittyvää koulutusta eikä kokemusta työ tuntui varsinkin alussa hyvin sekavalta, kiireiseltä ja raskaalta. Työohjeet olivat työn tekemisen apuna, mutta nekin tuntuivat ehkä sekavilta ja niiden lukemiseen kului paljon aikaa. Siivoustyöntekijä opetti minua siivoustöihin ensimmäisen viikon aikana joka päivä. Hän näytti minulle kaikki asiat hyvin tarkkaan. Tehdessämme töitä kahdestaan tilanteesta ei saanut aivan oikeata käsitystä, koska tiettyinä päivinä tulisin tekemään työt yksin.

Kummallakaan viikolla ei tarvinnut siivota rantasaunaa. Sen siivous muiden töiden lisäksi olisi tuonut lisää haastetta työhön. Työntekijät kertoivat, että rantasaunan siivoaminen vei useamman tunnin työpäivästä ja aiheutti yleensä kiireen. Työtä tehdessäni mietin, että miksi työt tehdään juuri siinä järjestyksessä ja toisinaan tuntui siltä, että siivousta tehtiin hyvin sekavasti paikasta toiseen ”pomppien”. Totesin myös, että kellon mukaan oli mentävä koko ajan. Työt ja kiire tuntuivat painottuvan aamupäiviin.

Minua hämmästytti mikrokuitupyyhkeiden runsas käyttö siivoustyössä ja niiden pesuun kuluva aika. Aamuvuoron tehtäviin kuului, että hän huolehti koko työvuoronsa ajan mikrokuitupyyhkeiden pesusta. Koneeseen vaihdettiin likaiset peseytymään noin tunnin välein. Näin saatiin pyyhkeet pestyä päivän aikana. Mikrokuitupyyhkeiden pesuun ei ollut omaa pyykinpesukonetta joka päivä. Kahtena päivänä viikossa mikrokuitupyyhkeet pestiin asiakkaille tarkoitettussa pyykinpesukoneessa, joka sijaitsi kauempana talossa. Mietin sellaista asiaa, että onko laskettu mikrokuitupyyhkeiden ja kertakäyttöpyyhkeiden käytön kustannuseroja.

Myös siivoustiheydet antoivat hiukan miettimisen aiheutta. Tarkistussiivousten ja varsinaisten siivousten ero oli myös välillä epäselvä. Työtä tehdessä tuli myös mieleeni, että voisiko työtä tehdä enemmän tiimityönä ja kiireellisyysjärjestys huomioon ottaen. Tiloja siivotessani huomasin myös, että eri wc - tiloissa oli erilaisia wc – paperitelineitä ja monenlaisia käsipyyhepaperitelineitä. Ajattelin, että se hankaloittaa myös työn tekemistä. Suihkuhuoneissa oli myös eri kokoisia suihkusaippua- annostelijoita.

Siivouskoneista laitospölynimureiden imuteho oli todella huono ja niiden letkut irtosivat usein koneesta. Työn tekeminen oikein harmitti huonoilla koneilla. Yhdistelmäkone oli liian iso, raskas ja hankala kuljettaa paikasta toiseen. Se oli myös liian ”vanhanaikainen” nykyaikaiseen siivoukseen. En olisi pystynyt käyttämään konetta juuri ollenkaan, ellei minulla olisi ollut apuna toista työntekijää, joka oli tottunut käsittelemään konetta. Harjasosa ei tahtonut irrota ja myös sen paikoilleen laittamisessa oli ongelmia. Kone ei tehnyt mielestäni kunnolla puhdasta jälkeä.

Kaiken kaikkiaan siivoustyö olisi ollut erittäin mukavaa, jos koneet olisivat olleet parempia ja resursseja olisi ollut riittävästi. Kuitenkin työssä oli parasta heti näkyvä työn lopputulos ja erittäin mukavat ja avuliaat työkaverit.

7.2. Siivoustyön mitoittaminen

Siivoustyönmitoitukseen liittyen Yleisen, yläkerran ja hallinnon tilojen neliöt kartoitettiin ja huoneissa olevat tiedot kirjattiin paperille mitoitus varten. Mitoitukseen liittyvistä asioista keskusteltiin niin siivoustyöntekijöiden kuin heidän esimiehensäkin kanssa. Mitoitustyö tapahtui iltaisin varsinaisen työpäivän jälkeen Tampereen ammattikorkeakoulussa kirjaston koneella ja työ tehtiin AtopsLite – ohjelmalla. Tiedot syötettiin manuaalisesti AtopsLite- ohjelmaan. Ohjelmassa valittiin valmiista laskentamalleista sopivimmat tilamallit mitoittaviin kohteisiin. Tilamalleja muokattiin kuitenkin omaan kohteeseen sopiviksi. Siivouksen esimies sai lukea välillä työtä ja sen jälkeen tehtiin tarvittavia korjauksia. Siivoustyönmitoitus tehtiin ylläpito- ja perussiivouksiin. Lopuksi tiloista saatiin työmäärät ja työohjeet molempiin siivouksiin. Mitoitukseen kului aikaa noin kolme kuukautta.

7.3. Haastattelu

Haastattelusta kerrottiin etukäteen kuudelle siivoustyöntekijälle. Seuraavaksi sovittiin esimiehen luvalla, että haastattelu on heille työaikaa varsinaisen työajan lisäksi. Sitten siivoustyöntekijöille jaettiin lomakkeet haastattelua varten. Sen jälkeen sovittiin jokaisen työntekijän kanssa haastattelu-aika. Sovittiin, että haastatteluun käytettäisiin noin tunti aikaa. Haastattelupaikaksi valittiin siivoustyöntekijöiden taukotila. Jokaiselle jäi aikaa lomakkeeseen tutustumiseen ja haastatteluun valmistautumiseen noin reilu viikko.

8. TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSAINEISTO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää miten siivoustyötä tehdään nykyään Yleisen siivouksen alueella ja saataisiinko ideoita sen kehittämiseen. Tutkimusmenetelmänä oli kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tarkoituksena oli kerätä tietoa käytännön työstä. Tavoitteena oli todellisen elämän kuvaaminen. Tutkimukseen liittyi havainnointia käytännön siivoustyössä, siivoustyön mitoitusta ja siivoustyöntekijöiden haastattelua.

Tutkimuksen validiteetti eli pätevyys oli hyvä, sillä havainnoinnilla ja haastattelulla saatiin selville työssä tarvittavat kehittämiskohteet. Tutkijan havainnointi käytännön työssä oli kuitenkin liian lyhyeltä ajalta. Lisäksi siivoustyönmitoituksella saatiin selville tarvittava työntekijöiden määrä siivottaviin neliöihin nähden.

9 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimuksessa oli käytössä kolme erilaista tapaa siivoustyön kehittämiseen. Ensiksi tehtiin käytännössä siivoustyön havainnointia. Seuraavaksi suoritettiin siivoustyön mitoitus loppuun Yleisen siivouksen alueelle ja lopuksi tutkimuksessa suoritettiin siivoustyöntekijöiden haastattelut.

9.1. Havainnoinnin tulokset

Siivoustyön käytännön havainnointi tapahtui 12. – 16.12. ja 20. – 21.12.2011 välisenä aikana. Ajan jakso oli myös lyhyt, mutta antoi kuitenkin tietyn käsityksen asioista. Siivoustyötä havainnoidessani ilmeni kuitenkin muutamia asioita kuten, että kiireen tunne työssä oli koko ajan. Se johtui osittain mielestäni siitä, että työntekijöitä oli liian vähän suhteessa työn määrään. Mikrokuitupyyhkeiden pesuun tuntui kuluvan todella paljon aikaa päivässä. Käytännön työtä tehtäessä havaitsin, että yhdistelmäkone oli liian iso, rakas ja hankala käyttää. Laitospölynimurien imuteho oli todella huono ja imurin letku irtosi liian usein imuroitaessa. Molemmat asiat vaikeuttivat imurointia. Työohjeita tarvitsi lukea hyvin tarkasti, että työt tuli tehtyä. Kellon aikojen seuraaminen työohjeissa korostui.

Siivottaessa edestakainen paikasta toiseen siirtyminen rasitti työtä. Lämpimän uima-altaan siivousta hankaloitti päivällä eri asiakasryhmien välissä tapahtuva siivous kiireellä. Havaitsin, että edellä mainitut asiat puhuttivat ja mietityttivät siivoustyöntekijöitä jatkuvasti päivästä toiseen. Mielestäni heidän motivaationsa työhön kärsi ja työn mielekkyys olisi ollut parempi, jos asiat olisivat olleet kunnossa. Kuitenkin tuli tunne, että työntekijät yrittivät selviytyä töistä parhaalla mahdollisella tavalla.

9.2. Siivoustyön mitoituksen tulokset

Opinnäytetyössä tehtiin siivoustyön mitoitus ylläpitosiivouksen ja perussiivouksen osalta alueelle nimeltään Yleinen, yläkerta ja hallinto. Neliöitä tällä alueella oli 1404 m². Ylläpitosiivouksen osalta siivoukseen kuluu aikaa 1274 h/v, 106,24 h / kk ja 5,06 h/pv. Perussiivouksien osalta siivoukseen kuluu aikaa 138,37 h/ v.

Jo aikaisemmin mitoitettun alueen eli Yleinen, alakerta ja rantasaunan tulokset:

Neliöitä tällä alueella oli n.1700 m².

Ylläpitosiivoukseen kuluu aikaa 1450 h/v, 120h/kk ja n.6h/pv.

Perussiivoukseen kuluu aikaa 164 h/v.

Rantasaunan ylläpitosiivoukseen kuluu aikaa 606h/v, 50h/kk ja 2,4h/ pv.

Rantasaunan perussiivoukseen kuluu aikaa n.18h/v.

Rantasaunan siivoukseen kuluvaa aikaa oli vaikea mitoittaa, koska siivoukseen kuluva aika vaihtelee erittäin paljon viikoittain. Mitoitustyö suoritettiin kuitenkin suurimman ajankäytön mukaan. Siivoustyön mitoistulosten perusteella siivoustyöntekijöitä on liian vähän Yleisen alueen siivouksessa. Päivittäiseen Yleisen alueen siivoukseen kuluu aikaa noin 14 h, kun rantasauna on mukana siivouksessa. Se on kahden työntekijän työtunnit yhteensä päivässä. Mitoituksen mukaan työntekijöitä pitäisi olla kaksi henkilöä aluetta siivoamassa. Liitteestä numero 3 löytyy tilakohtainen yhteenvedo siivoukseen käytettävästä kokonaisajasta.

9.3. Haastattelun tulokset

Kaikki haastattelut suoritettiin sovitus- aikataulussa vajaan kahden viikon aikana kuudelle siivoustyöntekijälle. Jokainen haastattelu nauhoitettiin ja samalla tehtiin muistiinpanoja. Haastatteluun varattu aika oli kaikille riittävä. Keskustelua syntyi oikein kiitettävästi ja haastattelu oli erittäin antoisa molemmiin puolin. Haastattelujen jälkeen jokaisen siivoustyöntekijöiltä saadut tiedot litteroitiin.

Haastateltavista neljä henkilöä oli työskennellyt yli 20 vuotta talossa ja yksi työntekijä oli ollut alle kymmenen vuotta sekä yksi henkilö reilut 10 vuotta talossa. Siivoustyöntekijöistä kaksi henkilöä työskentelee pääsääntöisesti majoitusosastojen siivouksessa. He siivoavat harvemmin Yleisen siivouksen aluetta. Kuitenkin tarvittaessa he osallistuvat kyseisen alueen siivoukseen. Loput neljä henkilöä siivoavat pääsääntöisemmin Yleisen siivouksen aluetta. Myös he auttavat tarvittaessa majoitusosastojen siivouksessa.

Seuraavassa on litteroituna haastattelusta saadut vastaukset. Haastattelussa käytetty kyselylomake löytyy työn lopusta liitteenä. (liite nro 2.)

Tyytyväisyys työhön ilmeni niin, että kolme työntekijöistä oli tyytyväisiä työhönsä ja perusteluina kahdella heistä oli se, että he tekevät osa-aikatyötä ja se auttaa jaksamaan työssä paremmin. Heidän mielestään on hyvä, että elämä ei ole pelkkää työtä vaan on myös paljon vapaa aikaa työn vastapainoksi. Yksi työntekijöistä oli tyytymätön työhönsä ja tyytymättömyyteen liittyi se, että hän ei pidä työstä joka on sekavaa. Sekavuutena koettiin Yleisen siivouksen alueella työskentely. Kaksi työntekijöistä ei osanneet sanoa tyytyväisyyttään. Toisen työntekijän perustelut olivat, että hän on työskennellyt liian vähän Yleisen siivouksen alueella. Toinen työntekijä perusteli mielipidettään liiallisella kiireellä työssä.

Positiivisia ja hyviä asioita löytyi useamman työntekijän mielestä. Esimerkiksi itsenäinen sekä vapaamuotoinen työskentely koettiin mielekkääksi asiaksi työssä. Myös sellaisella asialla oli suuri merkitys, että pomo ” ei hengitä niskaan”. Asiakkaat ja asiakaspalvelutyö koettiin työ rikkautena. Työntekijöiden mielestä oli hyvä asia, että Yleisen alueen siivouksessa näkee enemmän työkavereita verrattuna majoituksen siivoukseen. Työntekijät pitivät monipuolisesta työstä ja siitä, että saa olla tekemisissä monien erilaisten ihmisten kanssa. Tärkeäksi koettiin myös se, että työkaverit keskenään kannustavat toinen toistaan. Hyviin asioihin kuului myös oman työyhteisön mukavat ja kivat työkaverit. Korostettiin myös talon muun henkilökunnan mukavuutta. Useimmat työntekijät pitivät hyvänä asiana sitä, että kiiretilanteissa saa toisilta työkavereilta tarvittaessa apua. Työn hyväksi puoliksi koettiin myös se, että työ ei ole koskaan yksitoikkoista.

Sitten käsiteltiin kiirettä ja mistä se johtuu. Kiire johtuu monen työntekijän mielestä siitä, että työn tekemiseen on liian vähän väkeä. Aamuvuorot koettiin kiireisiksi klo 6 ja 8 välillä. Aamupäivällä pitää ehtiä siivoamaan koko hallinnon alue tai maanantaisin on saunojen, pesuhuoneiden ja pukuhuoneiden peruspesupäivä ja mahdollisesti vielä pitäisi mennä rantasaunaa siivoamaan. Rantasaunan siivous on useimmiten aamusta, jolloin on muutenkin paljon töitä. Rantasaunan siivoukseen menee myös monta tuntia ja silloin muita töitä Yleisen siivouksen alueella pitää mahdollisesti karsia. Työntekijät totesivat, että ” liian monessa paikassa pitäisi olla yhtä aikaa ”.

Kiire aiheutuu joskus myös siitä, että työt pyritään tekemään niin, että toiselle ei jätetä töitä. Työntekijät totesivat, että jos itse jatkaa töitä seuraavana päivänä, niin silloin voi jättää itselleen tekemättä jääneet työt. Kiire johtuu lisäksi paikasta toiseen hyppimisestä työtä tehdessä. Mennään ylös ja mennään alas ja taas palataan samalle alueelle. Välillä pyöritään siellä ja välillä taas täällä. Kiire johtuu sekavista työohjeista ja niiden lukemiseen menee monen mielestä liikaa aikaa. Tunnollisuus voi tuoda myös kiireen tunteen työhön. Kiire tulee myös isosta ja vaativasta siivousalueesta.

Useampi työntekijä oli sitä mieltä, että työohjeita tuijotetaan liiaksi. Kiire johtuu toisten mielestä myös siitä, että kenen kanssa töitä tehdään. Kun töitä tehdään rauhallisesti asiat sujuvat, mutta jos töitä tarvitsee tehdä ”hössöttäen”, niin työt eivät sujukaan enää niin hyvin. Yhden työntekijän mielestä töihin tulokin vaikuttaa siihen miten on aikaa töiden tekemiseen aamuvuorossa.

Joissain tilanteissa osan työntekijöiden mielestä kiirekin voi olla tekemällä tehtyä. Eräs työntekijöistä mainitsi sellaisen asian, että jos tupakalla käydään liian usein, niin varmasti tulee kiire ja töiden tekeminen kärsii. Yksi työntekijöistä kertoi, että kun tiistaina on lämpimän uima-allastilan perusteellinen pesu päivällä. Altaalle tarvitsee kuitenkin päästä siivoamaan, niin saa erityisen tarkkaan katsoa, että missä välissä siellä voi käydä siivoamassa, kun edelliset asiakkaat lähtevät ja ennenkö uudet asiakkaat taas tulevat. Uima-allastiloja, kun käyttävät sekä talon sisäiset, että ulkopuoliset asiakkaat. Kiireen tunne tulee myös isosta siivottavasta alueesta. Työntekijät totesivat, että alueessa olevan yhdelle ja jopa kahdelle työntekijälle aivan liikaa siivottavaa päivittäin.

Siivoustyön fyysisyys ja psyykkisyys kuormittaa työntekijöitä. Siivoustyön keventämiseen toivottiin kevyempi ja pienempi yhdistelmäkone. Uudella yhdistelmäkoneella olisi helpompi ja mukavampi tehdä töitä. Yhdistelmäkone on liian raskas ja hankala työssä. Kaikki laitospölynimurit vaatisivat myös uusimista. Ne eivät kerta kaikkiaan imuroi kunnolla. Eräs työntekijä vertasi asiaa sanoen ” että yksikään johtaja ei tässä talossa ole kirjoittanut sellaisella kynällä, josta kokoajan katkeaa terä”. Hän tarkoitti vertauksellaan imureiden letkujen irtoamista imuroitaessa. Vaadittiin kaikilta osin nykyaikaisia ja toimivia koneita. Siivoustyöntekijät totesivat, että hyvä työtoveri auttaa jaksamaan työssä, koska silloin voidaan esimerkiksi kierrättää töitä keskenään. Eräs työntekijä vertasi nykyistä työtään edellisiin työpaikkoihin ja totesi, että nykyinen työ ei ole kuitenkaan niin

raskasta, kun hän on joskus joutunut tekemään. Työntekijät painottivat myös sitä, että Apilan siivous on kodinomaista eikä sairaalasiivousta.

Yksi työntekijöistä sanoi, että ensimmäinen lähtökohta on, että enemmän porukkaa töihin ja siivottavat alueet on yksinkertaistettava. Hän jatkoi ihmetellen, että ”kello kahdeksaan mennessä pitäisi olla kaikki työt tehtynä, kun muu talon henkilökunta tulee töihin vaikka siivoustyöntekijöiden työpäivä kestää iltapäivään asti. Miksi henkilökunnalle pitää olla kaikki tilat puhtaana heti aamusta”, hän mietti asiaa.

Työntekijät toivoivat, että pintoja uusittaisiin, kun osa tilojen pinnoista ovat vanhoja ja kuluneita ja ne on vaikea puhdistaa. Yksi työntekijöistä sanoi, että esimerkiksi saunojen pesussa lauteet eivät käänny mihinkään suuntaan ja vedet menee väärään nurkkaan. Tällainen asia koettiin sekä fyysisesti että psyykkisesti kuormittavaksi asiaksi. Myös tehtäviin perussiivouksiin ei ole kunnolla aikaa, kun oletetaan, että viikossa hoidetaan kaikki suunnitellut työt.

Eräs työntekijöistä oli sitä mieltä, että ”hössötys” työssä lisää psyykkistä kuormitusta. Osasta työntekijöistä tuntuu, että raskaimmat työt joutuvat tekemään vanhemmat työntekijät. Yhden työntekijän mielestä pitäisi vaan yrittää olla stressaamatta itseään. Eräs työntekijä sanoi, että tarkistussiivousten yhteydessä pitäisi tapahtua tiloissa papereiden täydentäminen eikä niin, että se pitää tehdä varsinaisten siivousten yhteydessä. Aikaa on silloin paremmin, kun varsinaisina siivouspäivinä. Tämä ongelma johtuu työntekijän mielestä siitä, että kun on monta eri ihmistä töissä ja he työskentelevät vuoroin majoituksella tai Yleisen alueen siivouksessa, niin ei olla selvillä mitä edellisellä kerralla on tehty. Työntekijät toivoivat selkeimpiä työalueita. Siivoustyötä pitäisi keventää työohjeita karsimalla. Fyysisestä työn kuormittumisesta yksi työntekijä antoi esimerkin ja sanoi, ”että kun hän käyttää kaksi päivää yhdistelmäkonetta, niin selkä tulee kipeäksi”.

Siivoustyössä työn laatuun siivoustyöntekijät ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä. Kiireisinä työpäivinä työtä ei ehditä tekemään niin hyvin kuin jokainen haluaisi. Esimerkiksi lämpimän altaan oheistiloissa työn laatu näkyy yleensä vain vähän aikaa. Työntekijät kertoivat, että ennen pukuhuoneiden lattiat olivat tummaa materiaalia, jossa ei niin hyvin hiukset ja roskat näkyneet. Nykyään lattiat ovat vaaleampia, jossa kaikki lika näkyy aika nopeasti.

Siivoustyössä työntekijät kiinnittävät huomiota kuitenkin talon yleisilmeeseen. Yleisilmeessä otetaan huomioon esimerkiksi se, että tuloaula on siisti ja puhdas. Jos yleisilme tyydyttää työnsä tekijää, niin silloin työnlaatu on hyvä. Asiakaspalautteet kertovat osaltaan työn laadusta. Työntekijät totesivat, että kuitenkin palautteet kertovat hyvästä siisteystestä. Osa työntekijöistä oli sitä mieltä, että nykyisin työtä ei pystytä tekemään kunnolla, kun kokoajan siivous tehdään vain ”pinnallisesti”. Ei pystytä keskittymään kunnolliseen työntekoon, kun ei yksinkertaisesti ole tarpeeksi aikaa. Eräs työntekijöistä mainitsi, että ennen työntekijöitä oli kymmenen. Nykyään heitä on kaikkiaan neljä koko-aikaista, kun lasketaan osa- ja koko-aikatyötä tekevät yhteen. Talossa siivottavat neliöt ovat pysyneet samana ja todellisuudessa lisääntyneetkin vuosien varrella. Työntekijät kertoivat, että on mahdotonta tehdä hyvää työn lopputulosta näin pienellä työntekijämäärällä.

Seuraavaksi siivoustyöntekijät kertoivat mitä työtä tehdään käsi- ja mitä konemenetelmin. Samalla haettiin tapoja kehittää työtä. Työntekijät sanoivat, että siivoustyötä tehdään koneellisesti siltä osin mitä on vaan mahdollista. Esimerkiksi yhdistelmäkonetta käytetään uima-allastilojen, pesu- ja pukuhuoneiden, henkilökunnan pukuhuoneiden, muovimattokäytävien, huoltokäytävän ja Harjulan luona oleva käytävän puhdistuksessa päivittäin. Laitospölynimurit ovat käytössä päivittäin. Samoin muita siivouskoneita käytetään tarpeen mukaan. Suurin osa kuitenkin siivoustyöstä tehdään käsimenetelmin. Siivottavat tilat ovat runsaasti kalustettuja.

Työntekijät mainitsivat uudelleen, että toimivat ja kunnolliset koneet pitäisi saada mahdollisimman pian, ensinnäkin yhdistelmäkone ja laitospölynimurit. Suurin osa siivoustyöntekijöistä oli kuitenkin sitä mieltä, että tehtävät työt yhdistelmäkonetta käyttäen on helpommin ja nopeammin tehty käsimenetelmillä. Moni oli myös sitä mieltä, että nykyään puhtaampaa tulee käsimenetelmin kuin konetta käyttäen. Työ on käsimenetelmin ehkä raskaampaa, mutta käy tosiaan nopeammin ja käsimenetelmällä pääsee kuitenkin siivottavassa tilassa joka paikkaan samalla kertaa. Yhdistelmäkone, kun on niin raskas kuljettaa ja käyttää. Yksi työntekijä oli jopa huolissaan oman terveytensä puolesta ja sanoi, että se on ”yksi kaunis kerta, kun häneltä katkeaa verisuoni päästä, kun sitä konetta työntää”. Työntekijät sanoivat, että koneet kyllä helpottaisivat työtä, mutta niiden on oltava sellaisia, että ”ei mene tunti konetta laittaessa käyttökuntoon ja toinen tunti

konetta puhdistettaessa”. Osa työntekijöistä on päättänyt, että yhdistelmäkonetta ei käytetä ennen kuin saadaan uusi kone. Muutama työntekijä oli sitä mieltä, että työn lopputuloshan on kaikkein tärkein työn kannalta.

Sitten puhuttiin parannusehdotuksista työn suhteen. Työntekijät ehdottivat, että työn kuormitusta tasattaisiin päivän aikana. Aamusta voisi siirtää joitakin töitä iltapäivään, ettei aamussa olisi niin kiire. Työohjeiden suunnittelussa olisi ensiarvoisen tärkeää olla ne henkilöt mukana, jotka tekevät työtä kyseisellä Yleisen siivouksen alueella. Työohjeita pitäisi ehdottomasti selkeyttää. Esimiehen toivottiin suunnittelevan paremmin työt etukäteen, kun tiedetään kiireiset päivät etukäteen. Olisi myös erittäin toivottavaa, että esimies osallistuisi käytännön työhön enemmän, jotta hänellä olisi parempi ymmärrys ja käsitys siivoustyöstä.

Eräät työntekijät sanoivat, että siivoustyötä voisi tehdä enemmän maalaisjärkeä käyttäen eikä tuijottaa liikaa ohjeita. Työntekijät kertoivat asiasta esimerkin. Siivottavan tila ollessa puhdas ja kun sitä ei ole käytetty, niin sitä ei silloin tarvitse siivota, vaikka ohjeessa lukisi niin. Yksi työntekijöistä oli sitä mieltä, että työt pitäisi tehdä työohjeitten mukaan. Työnteossa korostettiin yhteistyön tärkeyttä. Työntekijöiden kehuminen, kannustaminen ja heidän puoliensa pitäminen toisi myös parannusta työhön. Eräs työntekijöistä sanoikin näin: ”Sinä menet vaikka puuhun jos sinua tarpeeksi kehuaan”.

Työntekijöitä rasittaa myös sellainen seikka, että siivoustyönohjaaja vaihtuu vähän väliä. Kun yhden hyppimiseen tottuu ja se on kääntänyt kaiken ylösalaisin, niin sitten tulee taas toinen, joka kääntää taas asiat toisinpäin ylösalaisin. Muutoksia ei ole hyvä tehdä hetken mielijohteesta. Toivottiin jatkossa järkevää esimiestyötä.

Työntekijät esittivät, että yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan asioita, kun tehdään muutoksia. Siivoustyöntekijät toivat esimerkkinä wc – tilojen muutokset, joissa löytyy liian monta versiota wc -paperi- ja käsipyyhepaperitelineistä. Uusien pesuaineiden keiluissa olisi myös hyvä kysyä työntekijöiden mielipide. Erään työntekijän mielestä siivousaineita ei tarvita niin monenlaisia, kun nykyään on käytössä. Työntekijät toivoisivat myös että, kun asiat otetaan hoitaakseen, niin ne hoidetaan loppuun asti kunnolla. Parannusehdotus oli, että esimies kertoisi ja puhuisi enemmän asioista, jotka kuitenkin liittyvät oleellisesti työhön.

Apilassa toivottiin, että olisi tasaisempi kuormitus asiakkaiden suhteen. Se vähentäisi töiden ruuhkautumista. Rantasaunalla saisi olla oma siivoustyöntekijä tai oma vastuu henkilö, joka hoitaisi siellä kaiken. Työntekijät ehdottivat, että palkattaisiin sinne sellainen työntekijä, joka tekisi esimerkiksi neljän tai kuuden tunnin työpäivää tarpeen mukaan. Hänen palkkansa tulisi rantasaunan vuokrauksesta, kun tilaa vuokrataan maksaville asiakkaille.

Työntekijät halusivat jatkossa, että työohjeita ei jatkuvasti muutettaisi. Juuri opitut asiat muuttuvat liian usein toisiksi. Mikrokuitupyyhkeiden pesu oli suurimman osan mielestä ihan ”hullun touhua”, koska siihen kuluu heidän mielestään paljon aikaa, pesuainetta ja sähköä. Työntekijät kyseenalaistivat sen, että onko varmasti loppuun asti mietitty se asia, että kummat pyyhkeet ovat taloudellisempia kertakäyttö - vai mikrokuitupyyhkeet. Lisäksi mikrokuitupyyhkeiden pesuun pitäisi olla ihan oma pyykinpesukone.

Siivoustyöntekijöiden mielestä on liian vähän työntekijöitä siivouksessa ja joka päivä pitäisi olla kaksi työntekijää Yleisen siivouksen alueella. Jälleen verrattiin noin kymmenen vuoden takaiseen aikaan ja yksi työntekijöistä totesi, että siihen aikaan oli jopa kaksi siivoustyöntekijää aamussa ja kaksi illassa. Ja siivottavat neliöt eivät ole siitä ajasta vähentyneet vaan päinvastoin lisääntyneet.

Seuraavaksi keskusteltiin siitä, että voisiko työtä tehdä vielä toisella tavalla kuin nykyään. Osa työntekijöistä korosti vieläkin työssä maalaisjärjen käyttöä eikä töitä saisi tehdä liian orjallisesti työohjeiden mukaan. Työntekijöiden mielestä silloin, kun joku sairana ja ei ehditä tekemään kaikkia siivoustöitä, niin silloin pitää osata tehdä vain tärkeimmät työt. Toivottiin vielä enemmän tiimityötä. Tarkistussiivouksia pitäisi tarkentaa, että mitä oikeastaan tarkistussiivous tarkoittaa. Tarkistussiivous tarkoittaa monen mielestä kuitenkin sitä, että tilan yleisilme on kunnossa ja roskakori tyhjennetty.

Työntekijät esittivät toiveen, että pyydetäisiin apua toisilta työkavereilta tarvittaessa. Varsinkin, kun tuntuu siltä, että ei itse selviä omista töistään, ettei tarvitsisi jäädä työajan jälkeen töitä tekemään. Useamman mielestä pitäisi kyllä huomata tarjota apua myös toisille työkavereille. Työt ovat myös aika paljon itsestä kiinni. Keskusteluissa painotettiin, että Apilan siivous on kodinomaista eikä sairaalasiivousta. Kun työtä teh-

dään aamupainotteisesti, niin olisi hyvä kun olisi myös iltavuorolainen joka päivä. Työt voisi tällä tavoin jakaa tasaisemmin.

Viimeisessä kysymyksessä siivoustyöntekijöille annettiin mahdollisuus kertoa muita mieleen tulleita asioita. Siivoustyöntekijät pohtivat talon siivouksen tulevaisuutta ja sanoivat, että jos talossa tulisi olemaan ulkopuolinen siivousfirma, niin työn laatu ja muut asiat eivät olisi niin kuten nykyään. Heidän mielestään siivoustyötä ei arvosteta tarpeeksi. Palkkauksessa on ykkös- ja kakkostasot. Eri tasot aiheuttavat työntekijöiden keskuudessa harmia silloin, kun uutta työntekijää pitää perehdyttää työhön. Työnkiertoa ei haluta, koska majoitussiivous vaatii omat siivoustyöntekijät, mutta muuten kierto olisi hyvä juttu. Majoitusten siivouksessa on hyvä olla ”vakituiset” työntekijät, koska se on erilaista työtä.

Työntekijöiden mielestä siivoustiheyksiä olisi hyvä tarkistella ja laittaa tiloja siivouksen suhteen paremmin tärkeysjärjestykseen. Mikrokuitupyhkeet ovat lisänneet työtä ja työntekijät miettivät, että tulevatko ne kuitenkin edullisemmaksi kuin kertakäyttöiset siivouspyyhkeet. Kuitenkin mainittiin, että mikrokuitupyhkeillä tulee parempi jälki siivouksessa. Työntekijät kaipasivat laskelmia siivouspyyhkeiden käyttökustannuksista. Päivässä kuitenkin pestään tunnin välein pyykkiä ja se jatkuu koko päivän iltavuoron päättymiseen asti. Siivouspyyhkeet on pestävä myös lauantaisin eikä niitä voi jättää maanantaille.

Siivoustyöntekijät puhuivat myös siitä, että olisi hyvä olla asianmukaiset siivousvaunut, jossa olisi omat sangot eri siivouspyyhkeille ja muille siivousvälineille. He sanoivat, että aina puhutaan vain rahasta, kun pitäisi saada uusittua koneita. Toivottiin kuitenkin vielä enemmän yhteen hiileen puhaltamista esimies mukaan lukien. Työntekijät totesivat keskiviikko palaverit liian lyhyiksi. Lisäksi koettiin niin, että esimies ei tiedä mitä siivoustyössä todella tehdään. Työntekijät mielestä liika kiire pitäisi saada pois.

Siivoustyöntekijät puhuivat vielä uudelleen ajasta, jolloin siivoustyöntekijöitä oli kymmenen ja he miettivät, että miten nykyään näin vähällä miehityksellä voidaan tehdä tätä työtä. Työntekijät mainitsivat, että silloin oli ainoastaan kokopäivätyötä tekeviä eikä osa-aikatyötä tekeviä, niin kuin nykyään.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Siivoustyön nykytilanteen selvittäminen oli erittäin tarpeellista. Oli tärkeää selvittää miten asiat ovat tällä hetkellä siivouksessa ja millä tavoin niihin saataisiin parannusta. Itse siivoustyöhön osallistuminen lisäsi ymmärrystä siivoustyötä kohtaan. Ajanjakso oli lyhyt, mutta kuitenkin hyvin valaiseva asioiden suhteen. Havainnointi, johon liittyi työnteon lisäksi paljon kuulo- ja näköhavaintoja siivoustyöstä vahvasti olettamuksiani Yleisen siivouksen alueella.

Haastattelulomakkeen kysymyksiä läpikäydessämme huomasin samojen asioiden toistuvan useampaan kertaan. Kysymykset olisivat ehkä voineet olla jollain tapaa toisin muotoiltuja. Haastattelu vahvisti lisää havainnoinnista saatuja tietoja. Ymmärsin siivoustyöntekijöiden esille tuomia asioita monellakin tapaa. Haastattelussa saatiin jokaisen kehittämisideat selville. Suurin osa siivoustyöntekijöistä oli hyvin samaa mieltä siitä, että mitä pitäisi tehdä, jotta asiat olisivat paremmin. Haastattelussa esille tulleet kehittämisideat olisi erittäin tärkeää viedä mahdollisimman pian käytäntöön, että jatkossa työtä voitaisiin tehdä mielekkäästi ja motivaatio työhön paranisi. Kehittämisideat auttaisivat myös monelta osin työssä jaksamisessa. Tarvittaisiin yhteistä tahtoa asioiden muuttamiseen.

Opinnäytetyössä tehtiin myös siivouksen mitoitus loppuun Yleisen siivouksen alueelle ja saatiin tulokset. Kokonaistulosten perusteella siivoustyöntekijöitä on liian vähän kyseisen alueen siivouksessa. Siivoustyöhön tarvittaisiin lisää työntekijöitä, että työt ehdittäisiin tekemään hyvin ja kiireen tunne saataisiin minimoitua. Erityisesti sellaiset päivät, kun rantasaunaa tarvitsee siivota, olisi suunniteltava hyvin etukäteen.

Siivoustyön jatkotutkimukselle olisi ehdottomasti lisätarvetta, koska talossa on paljon lisää siivottavia alueita. Loputkin siivousalueista tulisi mitoittaa. Näin saataisiin talossa kokonaisuus selville ja olisi helpompi määrittellä siivoustyöntekijöiden todellinen määrä koko talon siivousta ajatellen. Tämä aihe oli erittäin mielenkiintoinen ja haasteellinen. Aihe herätti paljon monenlaisia ajatuksia. Havainnointia olisi pitänyt olla pidemmältä ajalta. Siivoustyöntekijät ja heidän esimiehensä ovat olleet korvaamaton apu opinnäytetyötäni tehdessäni alusta loppuun saakka. Suuri kiitos kuuluu juuri heille, että he suostuivat osallistumaan Yleisen siivouksen kehittämiseen.

LÄHTEET

- Anttila, P. 2006. Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Menetelmäopetuksen tietovaranto. 6.4.2. Osallistuva havainnointi. Luettu 7.2.2012.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3.html.
- Assmuth, L. 2011. Etnografia: metodi vai tutkimusote? Helsingin yliopisto. Luettu 30.1.2012
http://www.uta.fi/yti/verkosto/metodifestivaali2011/ohjelma/tiistai/systemaattisuus/systeemaattisuus_Assmuth_30.8.2011.pdf.
- Hakala, S. 2007. Siivousmenetelmät. Siivousalan ympäristöopas. 2. painos. Suomen Siivousteknisten liiton julkaisuja 2: 6.
- Hirsijärvi, S., Hurme, H. 2001. Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Menetelmäopetuksen tietovaranto. 6.3. Haastattelu. Luettu 30.1. 2012.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4_2.html.
- Inkeroinen, S. 2010a. Käsikäyttöiset siivousvälineet. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 125- 140.
- Inkeroinen, S. 2010b. Siivouskoneet. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 141 – 166.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2012. Havainnointi. Luettu 30.1.2012.
<http://193.167.122.14/Opari/ontTukiKeruuHavainnointi.aspx>.
- Kuntoutumiskeskus Apila. 2011a. Yleisesittely. Luettu 20.11.2011.
<http://www.kuntoutumiskeskusapila.fi/>.
- Kuntoutumiskeskus Apila. 2011b. Palvelut. Luettu 25.11.2011.
<http://www.kuntoutumiskeskusapila.fi/>.
- Kääriäinen, P. 2010. Ympäristöä säästävä siivous. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 201 – 216.
- Laakso, A. siivoustyönohjaaja. 2011a. Haastattelu 1.12 2011. Haastattelija Lahti, L. Kangasala. Kuntoutumiskeskus Apila.
- Laakso, V. huoltomestari. 2011a. Haastattelu 17.11.2011. Haastattelija Lahti, L. Kangasala. Kuntoutumiskeskus Apila.
- Laakso, V. huoltomestari. 2012b. 7.2.2012. Haastattelija Lahti, L. Kangasala. Kuntoutumiskeskus Apila.
- Lausjärvi, M., Ojala- Paloposki, T. 2004. Työn suunnittelu ja kehittäminen. Puhtaustieto PT Oy. 3. uudistettu painos.
- Lepistö, I. 2002. Oman työn kehittäminen. 1. Palveluohjaajan käsikirja. Suomen Siivousteknisten liiton julkaisuja 2:7.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2010. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1.-2. painos. Porvoo: WSOY.

Peltokorpi, M. 2011. Kiinteistön puhtaus tuntuu, näkyy ja tuoksuu. Puhtaus & Palvelusektori 8(3), 13.

Rajamäki, T. palveluesimies. 2011a. Haastattelu 18.10.2011. Haastattelija Lahti, L. Kangasala. Kuntoutumiskeskus Apila.

Rajamäki, T. palveluesimies. 2012b. Haastattelu 14.2.2011. Haastattelija Lahti, L. Kangasala. Kuntoutumiskeskus Apila.

Reijula, K. 2011. Siivoamattomuus aiheuttaa silmien ja hengitysteiden oireilua toimitoissa. Puhtaus & Palvelusektori 8(3), 13.

Reunanen, R. 2010. Siivous erityyppisissä kiinteistöissä. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 245 – 266.

Routio, P. 2007. Havainnoivat tutkimustavat. Vapaa havainnointi. Luettu 30.1.2012. <http://www2.uiah.fi/projects/metodi/062.htm>.

Rämö, T., Paronen, J., Tervaniemi, H. & Lahtinen, T. 2011. Mitä puhtaus on? Puhtaus & Palvelusektori 8(6), 12.

Santamäki - Vuori, T. 2011. Puhtauden laiminlyönti tulee kalliiksi. Siivoustaito 8(4), 3.

Valkosalo, T. 2010. Siivousaineet. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 103 – 124.

Välimäki, A – S. 2010. Siivoustyön kehittäminen Laukealan päiväkodissa. Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma. Tampereen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Yltiö, H. 2010. Siivoustyön mitoitus. Teoksessa Valkosalo, T. (toim.) Siivoustyön käsikirja. 21. painos. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto ry, 231 – 244.

LIITTEET

Liite 1: Päiväkohtaiset siivoustyöohjeet

1(6)

SIIVOUSTYÖOHJE, PÄIVITTÄINEN Yleinen ja hallinto

MAANANTAI:

- Klo 6-8:
- Saunojen ja pesuhuoneiden pesu
 - Lattialiinojen pesu
 - Kuntosalin pukuhuoneiden ja takkahuoneen siivous (tekstiilihuoltaja)
- Klo 8 -11
- Sisääntuloaulan imurointi (kiinteistön sivari hoitaa)
 - Aulan ja toimistokäytävän WC:n siivous
 - Ruokasalin lasiovien pyyhintä
 - Vesikannujen vaihto ja täyttö
 - Huoltokäytävän siisteyden tarkistus
 - Hallinnon käytävän WC:n tarkistussiivous
 - Rantasaunan siivous/tarkistuskäynti
 - Siivousliinojen pesua
- Klo 11.20 –
- Kuntosalin ja ala-aulan ja laattakäytävän siivous
- 13.30
- Pesu- ja pukuhuonetilojen tarkistussiivous
 - Ryhmätyötilojen tarkistussiivous
 - Vesikannujen vaihto ja täyttö
 - Seurahuoneen ja biljardihuoneen tarkistussiivous
 - Käytävän WC:n ja henkilökunnan pukuhuoneiden tarkistussiivous
 - Asiakkaiden pyykkituvan ja muovimattokäytävän tarkistussiivous
 - Kylmäallastilojen tarkistussiivous
 - Ruokasalin imurointi
 - Siivousliinojen pesua
 - Imurien puhdistus

TIISTAI:

- Klo 7-8:
- Pesu- ja pukuhuonetilojen tarkistussiivous
 - Lääkärin ja jalkojenhoitajan huoneiden siivous
 - Neuvotteluhuoneen tarkistus
 - Lattialiinojen pesu
- Klo 8-11:
- Aulatilojen tarkistusimurointi ja rappujen imurointi
 - Aulan WC:n siivous
 - Vesikannujen täyttö
 - Hallinnon käytävän WC:n siivous
 - Hallinnon kahvihuoneen siivous
 - Keskuksen siivous
 - Ruokasalin lasiovet
 - Aulan tasopintojen, kaiteiden ja ikkunalautojen pyyhintä
 - Rantasaunan siivous
- Klo 10-11
- Kuntosalin, kuntosalin pukuhuoneiden ja takkahuoneen tarkistussiivous
 - Ala-aulan ja laattakäytävän tarkistussiivous
- Klo 11.20-14.00
- Ryhmätyötilojen, Seurahuoneen ja biljardihuoneen siivous
 - Käytävän ja biljardihuoneen WC:n siivous
 - Altaan pesu- ja pukuhuonetilojen siivous
 - Vesikannujen täyttö
 - Ruokasalin imurointi
- Klo 14-18
- Henkilökunnan pukuhuonetilojen siivous
 - Muovimattokäytävän siivous
 - Kylmäallastilojen tarkistussiivous
 - Kylpylän siivous
 - Jalkojenhoitajan huoneen siivous
 - Hallinnon aulan imurointi
 - Neuvotteluhuoneen siivous
 - Kopio- ja postihuoneen siivous
 - Lääkärien huoneiden siivous/ Lillukan siivous

KESKIVIIKKO:

- Klo 7-8:
- Pesu- ja pukuhuoneiden tarkistus siivous
 - Lattialiinojen pesu
 - Takkahuoneen ja kuntosalin pukuhuoneiden tarkistus siivous
- Klo 7-8:
- Aulan imurointi
 - Lääkärin huoneen siivous, jos ei päästy tiistai-iltana
 - Huoltokäytävän, toimistohuoneiden ja käytävän WC:n siivous
- Klo 8-11:
- Aulan WC:n siivous
 - Vesikannujen täyttö
 - Ruokasalin lasiovet
 - Kahvion siivous
 - Rantasauna
- Klo 8-11:
- Muovimattokäytävän tarkistus siivous
 - Kylmäallastilan tarkistus siivous
 - Asiakkaiden pyykkituvan siivous
 - Askartelun siivous
 - Siivousainevarasto, kiinteistön työhuone
 - Ryhmätyötilojen ja seurahuoneen tarkistus
 - Henkilökunnan pukuhuoneiden tarkistus
 - Biljardi huoneen, seurahuoneen ja käytävän WC:n tarkistus
 - Lillukan siivous (jos ei siivottu tiistai-iltana)
 - Vesikannut
 - Siivousliinojen pesu
- Klo 11.20 - 14.00
- Kuntosalin siivous
 - Uima-allastilan siivous
 - Pesu- ja pukuhuoneiden siivous
 - Ala-aulan ja laattakäytävän tarkistus siivous
 - Ruokasalin imurointi
 - Imurien puhdistus ja siivousliinojen pesu
 - Tahrojen poisto ruokasalin ja aulan matoista.

TORSTAI:

- Klo 6-8:
- Hallinnon työhuoneiden siivous
 - Neuvotteluhuoneen tarkistussiivous
 - Kahvihuoneen siivous
 - Hallinnon käytävän WC:n siivous
 - Kopiohuoneen ja postihuoneen tarkistussiivous
 - Jalkoehoitajan huoneen siivous ja kylpylän roskien tyhjennys
- Klo 7-8:
- Pesu- ja pukuhuonetiilojen tarkistussiivous
 - Lattialiinojen pesu
 - Kuntosalin pukuhuoneiden ja takahuoneen siivous (tekstiilihuoltaja)
- Klo 8-11:
- Aulatiilojen tarkistusimurointi ja rappujen imurointi
 - Aulan WC:n siivous
 - Vesikannujen täyttö
 - Keskuksen ja Putiikin siivous
 - Ruokasalin lasiovet
 - toimistosiiiven WC:n tarkistus
 - Rantasauna
 - Hallinnon siivouskomero
- Klo 8-11:
- Ala-aulan ja laattakäytävän konetus
 - Kuntosalin tarkistussiivous
 - Seurahuoneen ja biljardihuoneen tarkistussiivous
 - Käytävän ja biljardihuoneen WC:n siivous
 - Ryhmätyötilojen tarkistus
 - Palvelusaunan siivous
 - Kylmä-allastilan siivous
 - Vesikannut
 - Siivousliinojen pesu
- Klo 11.20-
14.00
- Pesu- ja pukuhuonetiilojen siivous
 - Henkilökunnan pukuhuoneiden siivous ja konetus
 - Muovimattokäytävän konetus
 - Ruokasalin imurointi
 - Siivousliinojen pesu

PERJANTAI:

- Klo 7-8:
- Pesu- ja pukuhuonetilojen tarkistussiivous
 - Jalkojenhoitajan huoneen siivous
 - Kylpylän lattian pyyhintä ja roskien tyhjennys
 - Lääkärin huoneen siivous
 - Lattialiinojen pesu
- Klo 8-11:
- Aulan imurointi
 - Neuvotteluhuoneen tarkistus
 - Hallinnon käytävän WC:n tarkistus
 - Aulan WC:n siivous, pissapullon vaihto
 - Vesikannujen täyttö
 - Ruokasalin lasiovet
 - Aulan kaiteiden, tasopintojen ja ikkunalautojen pyyhintä
 - Huoltokäytävän ja toimistosiiiven WC:n siivous
 - Rantasaunan siivous
 - siivousliinojen pesu
- Klo 11.20-
15.00
- Kuntosalin siivous ja pukuhuoneiden tarkistussiivous
 - Takkahuoneen ja ala-aulan ja käytävän tarkistussiivous
 - Pesu- ja pukuhuoneiden siivous
 - Vesikannut
 - Seurahuoneen ryhmätyötilojen siivous
 - Biljardihuoneen sekä B-huoneen WC:n ja käytävän WC:n tarkistussiivous
 - Henkilökunnan pukuhuoneiden tarkistus
 - Kylmäallastilan tarkistussiivous
 - Asiakkaiden pyykkituvan tarkistus
 - Alakerran siivouskomeron siivous
 - Siivousliinojen pesu

LAUANTAI:

- KLO 7-11:
- Jalkojenhoitajan huoneen siivous
 - Aulan tarkistusimurointi
 - Keskuksen siivous
 - Ruokasalin lasiovet
 - Aulan WC:n siivous
 - Neuvotteluhuoneen ja kahvihuoneen tarkistus
 - Myyntisihteerin ja taloustoimiston huoneiden WC:n tarkistussiivous
 - Hallinnon käytävän WC:n tarkistussiivous
 - Rantasauna
 - Lattialiinojen pesu
- Klo 11.20-
15.00
- Kuntosalin ja pukuhuoneidentarkistussiivous
 - Takkahuoneen, ala-aulan ja käytävän tarkistussiivous
 - Ryhmätyötilojen, seurahuoneen ja biljardihuoneen tarkistussiivous
 - Biljardihuoneen ja käytävän WC:n siivous
 - Kylmäallastilojen tarkistussiivous
 - Muovimattokäytävän pyyhintä
 - Pesu- ja pukuhuonetilojen tarkistussiivous
 - Ruokasalin imurointi
 - Siivousliinojen pesu

Liite 2: Haastattelulomake

Olen restonomiopiskelija Liisa lahti ja teen opinnäytetyötäni Kuntoutumiskeskus Apilan siivoustyöhön. Aihe on lähtenyt omasta kiinnostuksestani asiaa kohtaan. Toivon, että lähdette kanssani kehittämään siivoustyötä vastaamalla näihin kysymyksiini.

Kehittämiskohteen alueita ovat Yleinen, alakerta ja rantasauna sekä Yleinen, yläkerta ja hallinto.

1. Kuinka tyytyväinen olet nykyisin tekemääsi työhön?

Vastaa asteikon mukaan. Ja perustelujakin voi kertoa.

- 1 erittäin tyytymätön
- 2 tyytymätön
- 3 en osaa sanoa
- 4 tyytyväinen
- 5 erittäin tyytyväinen

2. Mitä positiivisia ja hyviä asioita työstäsi löytyy?

3. Onko työssäsi kiirettä ja mistä se enimmäkseen johtuu?

4. Siivoustyö on useimmiten fyysisesti ja psyykkisesti kuormittavaa, miten sitä voisi keventää?

5. Millä tavalla työssäsi näkyy tekemäsi työn laatu?
Oletko tyytyväinen työsi lopputulokseen?

6. Mitä siivoustyötä tehdään käsimenetelmin ja mitä koneellisesti? Voisiko työntekotapoja jotenkin kehittää?

7. Mitkä kaikki asiat toisivat parannusta työhösi?
Mainitse kolme asiaa.

8. Voisiko työtä tehdä jotenkin toisin kun nykyään tehdään?

9. Olisiko teillä sellaista kerrottavaa, jota en ole huomannut kysyä?

Liite 3: Siivoustyön mitoituksen kokonaisuus

1(2)

TYÖRIVIT YHDISTETTYNÄ

F00216 Mitoitus 2 Apila Ylläpitosiiv
Liisa Lahti

Numero
Kustannuspaikka
Aluenumero
Poiminta 1
Poiminta 2

Std	Selite	Määrä	min/kerta h/vuosi
K036.10	Asiakaspalvelutiskien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.5 m2	1.40
A104.04	Astianpesupöytien ja liesien kosteapyyhinta mikrokuitupyhkeellä	0.3 m2	0.18
K036.25	Atk -laitteiden vapaiden tasopintojen nihkeäpyyhinta mikroku	10.0 kpl	0.80
A105.03	Biojäteastioiden tyhjennys	2.0 kpl	2.02
510.01	Hiekkerottelijoiden puhdistus	1.0 kpl	0.12
K036.04	Hyllyjen ja kaappien vapaiden tasopintojen nihkeäpyyhinta mi	21.0 m2	6.55
K036.05	Ikkunalaautojen nihkeäpyyhinta mikrokuitupyhkeellä	20.6 m2	6.83
A111.00	Istuimien kosteapyyhinta/imurointi	151.0 kpl	11.28
A110.00	Istuimien nihkeäpyyhinta/harjaus	89.0 kpl	11.34
A102.04	Jääkaappien ovien kosteapyyhinta mikrokuitupyhkeellä	0.3 m2	0.19
A102.06	Kaapistojen ovista likaantuneiden kohtien kosteapyyhinta mik	0.3 m2	0.14
509.00	Kaiteiden pyyhinta	3.8 m2	0.93
401.01	Kenkätelineiden harjaus kalusteharjalla	39.0 m2	0.29
A105.01	Keräyspaperilaatikoiden tyhjennys	2.0 kpl	0.66
A104.13	Kodinhoitokoneiden tasopintojen kosteapyyhinta mikrokuitupy	0.5 m2	0.25
A102.26	Kosketuspystypintojen kosteapyyhinta mikrokuitupyhkeellä	1.7 m2	2.31
A100.26	Kosketuspystypintojen nihkeäpyyhinta mikrokuitupyhkeellä	1.4 m2	2.72
201.00	Kovien lattioiden imurointi pölynimurilla	10.0 m2	0.07
000.02	Kukkien kastelu ja hoito	50.0 kpl	0.20
457.01	Käsihuhde -täyttöpakkausten vaihto	9.0 kpl	3.78
458.00	Käsipyyhelineiden täyttö	24.0 kpl	26.21
A100.07	Käyttötaulujen nihkeäpyyhinta mikrokuitupyhkeellä	0.2 m2	0.12
A103.00	Lasi- ja peilipintojen kosteapyyhinta mikrokuitupyhkeellä	1.4 m2	0.87
A101.00	Lasi- ja peilipintojen nihkeäpyyhinta mikrokuitupyhkeellä	4.6 m2	16.47
K112.05	Lasipintojen nihkeäpyyhinta Duo MicroPlus mopilla 35 cm	260.0 m2	153.70
510.00	Lattiakaivojen puhdistus	12.0 kpl	5.25
L080.00	Lattian kosteapyyhinta Swep Classic MicroTech -mopilla 50 cm	51.0 m2	24.48
L078.00	Lattian nihkeäpyyhinta Swep Classic MicroTech -mopilla 50 cm	607.0 m2	124.03
232.00	Lattian pesu akkukäyttöisellä yhdistelmäkoneella 420 - 490 mm	115.0 m2	17.86
275.00	Mattojen ja tekstiililattioiden imurointi laitospölynimurill	578.0 m2	388.78
281.00	Mattojen ja tekstiililattioiden vaahtopesu Advance VarpeTron	244.0 m2	9.75
A102.21	Mikroaaltouunin sisä- ja ulkopintojen kosteapyyhinta mikroku	2.0 kpl	0.27

2(2)

K036.22	Naulakoiden nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	52.0 m2	3.73
K036.02	Neuvottelupöytien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	3.5 m2	0.85
A102.15	Ovista ja ovenpielistä likaantuneiden kohtien kosteapyyhintä	54.0 kpl	19.35
A100.21	Ovista ja ovenpielistä likaantuneiden kohtien nihkeäpyyhintä	14.0 kpl	4.05
A101.01	Peilien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	2.8 m2	1.63
A101.03	Peilien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä, 50x60 cm	23.0 kpl	11.91
A104.03	Pesuallastasojen kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	0.7 m2	1.20
A107.00	Pesualtaiden puhdistus mikrokuitupyhkeellä	12.0 kpl	16.31
A108.00	Pesualtaiden puhdistus pesuharjalla/hankaussienellä	27.0 kpl	88.17
A102.22	Pesualtaiden taustaseinien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	24.0 kpl	12.61
504.00	Puhelimien nihkeäpyyhintä	20.0 kpl	3.82
K035.00	Pyöherullan vaihto Lindström -kangaspyyheannostelijaan	4.0 kpl	6.05
A104.01	Pöytien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	7.9 m2	7.86
K036.08	Pöytien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.0 m2	0.10
A105.00	Roskakorien tyhjennys ja puhdistus	54.0 kpl	39.45
457.00	Saippua-annostelijoiden täyttö/täyttöpakkausten vaihto	23.0 kpl	6.90
A105.04	Saniteetti roska-astioiden tyhjennys ja puhdistus	6.0 kpl	5.44
A100.02	Seinistä likaantuneiden kohtien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.1 m2	0.41
A102.03	Seinistä roiskekohtien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	2.1 m2	2.20
A102.07	Seinistä tahra-kohtien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.7 m2	0.44
A104.40	Solariumlaitteiden tasopintojen kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	6.6 m2	4.48
001.00	Tarkistus- ja tyhjennys	7.0 kpl	3.88
A104.00	Tasopintojen kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.0 m2	0.47
K036.00	Tasopintojen nihkeäpyyhintä ulottuvuuskorkeudelta Ergoline -	26.9 m2	8.46
2803.AA	Tekstiililattian perusteellinen pesu verkkovirtakäyttöisellä	260.0 m2	8.15
2802.00	Tekstiililattian tahrojen poisto verkkovirtakäyttöisellä Dup	244.0 m2	40.26
A104.24	Tuolien istuinosien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	112.0 kpl	1.76
K036.28	Tuolien istuinosien nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	78.0 kpl	7.26
A102.23	Tuolien kosketuskohtien (selkänoja) kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	112.0 kpl	4.14
A100.20	Tuolien kosketuskohtien (selkänoja) nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	78.0 kpl	20.68
A104.16	Tutkimuspöytien kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	2.0 kpl	6.86
K036.01	Työpisteiden vapaiden tasopintojen nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	40.0 m2	15.11
K068.00	Ultimatic WC -paperiannostelijan täyttö	15.0 kpl	6.81
455.01	Urinaalien puhdistus	3.0 kpl	12.62
A104.25	Vapaiden tasopintojen kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	0.5 m2	0.25
K036.30	Vapaiden tasopintojen nihkeäpyyhintä ulottuvuuskorkeudelta m	0.2 m2	0.05
A103.01	Välilasi- ja ikkunoiden kosteapyyhintä mikrokuitupyhkeellä	4.0 m2	2.41
A101.02	Välilasi- ja ikkunoiden nihkeäpyyhintä mikrokuitupyhkeellä	1.9 m2	4.19
A113.00	WC -istuimien puhdistus	15.0 kpl	35.91
A112.00	WC -istuimien sisäpuolten, vetolaitteiden ja reunojen puhdistus	12.0 kpl	21.42
000.50	Yhdistelmäkonetta valmistelu-aika	1.0 kpl	17.33
=====			
Yhteensä		h/vuosi	1274.83
		h/kk	106.24